

KKTC

MİLLÎ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANLIĞI

TEMEL EĞİTİM PROGRAMI

GİRİŞ

2016

Temel Eğitim Program Geliştirme Projesi Sorumlusu

Dr. Havva Dağsever

Temel Eğitim Program Geliştirme Projesi Yürütücüsü

Prof. Dr. Ahmet Pehlivan

Proje Danışmanları

Prof. Dr. Müfit Kömleksiz

Prof. Dr. Buket Akkoyunlu

Proje Program Geliştirme Uzmanları

Doç. Dr. Canan Perkan

Yrd. Doç. Dr. Hasan Özder

Baskı

Ağustos 2017

OKMAN
PRINTING LTD.

☎ 225 42 47 📠 225 31 28
✉ okman@okmanprinting.com
📍 Şht. Mustafa Ruso Cad. No. 44
K.Kaymaklı - Lefkoşa

KKTC
MİLLÎ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANLIĞI YAYINIDIR.

Bu program, Temel Eğitim Program Geliştirme Projesi (TEPGEP) kapsamında geliştirilmiş ve KKTC Millî Eğitim ve Kültür Bakanlığı, Talim ve Terbiye Dairesi tarafından KKTC ilkokul ve ortaokullarında 2016-2017 öğretim yılından itibaren kullanılması için hazırlanmıştır.

Değerli Eğitimciler,

İki binli yıllarda, 21. yüzyıl becerilerine sahip öğrencileri yetiştirmek amacıyla gelişmiş ülkeler yeniden yapılanma arayışı ve çabasına girmişlerdir. Çağımızda, yeni nesillerden problem çözmeleri, eleştirel düşünceleri, girişimci ve yaratıcı olmaları, teknolojiyi etkili kullanmaları, yaşam boyu öğrenmeleri ve etkili okuryazarlık becerilerine sahip olmaları istenmektedir. Kuşkusuz bu becerilerin kazandırılacağı yerler eğitim kurumları, yani okullarımızdır.

21. yüzyıl becerilerinin kazandırılmasında eğitim programlarının yeri çok önemlidir. Eğitim programlarında demokratik değerlerin temel alınması, milli değerlere yer verilmesi, öğrenciyi merkeze alarak bireysel farklılıkların ön plana çıkarılması, çağdaş öğrenme, öğretme ve değerlendirme yaklaşımlarının kullanılması eğitimin başarısı için çok önemlidir. KKTC olarak biz de 21. yüzyılda yerimizi almak ve Temel Eğitim Program Geliştirme Projesini hayata geçirmek için çok çalıştık. Bu proje kapsamında temel eğitim programları ve ders kitaplarının hazırlanması çalışmalarına başlanmış, okul öncesi, 1., 4. ve 6. sınıflarımızın öğretim programları ile ders kitapları tamamlanarak 2016 – 2017 eğitim yılında uygulanmaya konulmuştur.

Öğretim programlarımızda beceri anlayışı egemendir. Programlarda yer alan; okuryazarlık, iletişim ve bilgi teknolojileri yeterliliği, girişimcilik, araştırma ve problem çözme, kişisel ve sosyal yetkinlik, eleştirel ve yaratıcı düşünme, işbirliği becerileri belirlenirken farklı ülkelerin eğitim programları incelenmiş ve ülkemizin şartlarına en uygun olanlar alınmıştır.

Öğrenciyi merkez alan bir anlayışla hazırlanan programlarda sadece çağdaşlığa önem verilmemiş; çağdaşlık yanında milli ve kültürel değerlerimiz de ara disiplinler yoluyla işlenmiştir.

Kitaplar öğrencilerin eğlenirken öğrenecekleri bir anlayışla, rengarenk, örneklerle ve sorularla zenginleştirilerek hazırlanmıştır.

Bakanlık olarak hazırlanan eğitim programlarının ve ders kitaplarının bundan sonraki süreçlerde de takipçisi olacağım. Bu çalışmada emeği geçen herkese bir kez daha teşekkür ediyor, programın ülkemiz için hayırlı olmasını diliyorum.

Sevgi ve saygılarımla...

Dr. Özdemir Berova

Milli Eğitim ve Kültür Bakanı

Değerli Meslektaşlarım,

İçinde bulunduğumuz 21. yüzyılda küreselleşmeyle beraber yaşamın her alanında baş döndürücü bir hızda, büyük bir değişim ve gelişim yaşanmaktadır. Her geçen gün yükselen eğitim düzeyine, iletişim ve teknolojiye ayak uydurabilmek için öğrencilere uygun eğitim programlarının hazırlanması gerekmektedir.

Bireyin; insan hak ve özgürlüklerine saygılı, çevreye duyarlı, grup çalışması yapabilen, eleştirel düşünebilen, problem çözebilen, kendine güvenen biri olarak yetişmesinde temel eğitimin rolü çok büyüktür.

Hızlı gelişmeler sonucunda, eğitim programlarının güncellenmesi çağın bir zorunluluğudur. Program yenilenirken bilimsel bulgular ışığında hareket edilmiş, öğrencilerin kendi yeteneklerini geliştirmelerini sağlayabilecekleri, yaratıcılıklarını ortaya koyabilecekleri bir program olması amaçlanmıştır. Eğitimde çağdaş program geliştirme sürecinde; planlama, geliştirme, değerlendirme ve yaygınlaştırma aşamaları izlenmiş, ayrıca bu alanda dünyadaki son yönelimler, çalışmalar ve yaklaşımlar takip edilmiştir.

Değişim ve gelişimlerden yola çıkarak, Temel Eğitim Program Geliştirme Projesi (TEPGEP) kapsamında çalışmalara başlanmış ve ülkemizde her dersin öğretim programı hazırlanmış, öğretim programlarına göre de ders kitapları yazılarak bir öğretim yönetim sistemi oluşturulmaya çalışılmıştır. Bu kapsamda ülkemizde ilk kez hazırlanan öğretim programları ile ders kitapları 2016-2017 eğitim-öğretim yılında sisteme dahil edilmiş ve kademeli olarak uygulanmaya başlanmıştır.

Okul öncesi, 1. , 4. ve 6. sınıfların öğretim programları ile ders kitapları projenin ilk kademesini oluşturmaktadır. İkinci, 5. ve 7. sınıfların öğretim programları ile ders kitapları 2017-2018 eğitim-öğretim yılında sisteme girerek projenin ikinci kademesini oluşturacaktır. 2018-2019 eğitim-öğretim yılında 3. ve 8. sınıfların öğretim programlarının ve ders kitaplarının sisteme dahil edilmesiyle proje tamamlanacaktır.

Üç akademik yılda uygulamaya girecek bu proje ile bilgi çağı diye adlandırdığımız bu yüzyılın çocuklarının; ezberden uzak, bilgiyi ve teknolojiyi kullanabilen, yaratıcı, üretken bireyler olabilmeleri hedeflenmektedir.

Temel Eğitim Program Geliştirme Projesi kapsamında yazılan öğretim programları ile ders kitapları, Talim ve Terbiye Dairesi tarafından hazırlanmıştır. Projenin hazırlanma aşamasında emeği geçen tüm akademisyenlere, öğretmenlere ve TTD Kurul Üyelerine, TEPGEP'in yürütücülüğünü yapan DAÜ Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ahmet Pehlivan'a ve Doğu Akdeniz Üniversitesine teşekkür ederim.

Eğitim adına gaile çeken tüm yüreklere sonsuz teşekkürler...

Dr. Havva Dağsever

Talim ve Terbiye Dairesi Müdürü

(TEPGEP Sorumlusu)

SUNUŞ

Bilim ve teknolojide yaşanan hızlı gelişmeler, toplumların gereksinim duyduğu nitelikli insan tanımını da değiştirmiştir. Günümüzde giderek yoğunluk kazanan uluslararası rekabet ve yaşanan hızlı bilimsel ve teknolojik gelişmeler, insan becerilerini ve bilgisini tek sürdürülebilir rekabet avantajı hâline getirmiştir.

Rekabet gücünün her yerde belirleyici olması ve yaşanan bilim ve teknoloji devriminin uyum yeteneği yüksek, yeni beceriler kazanmış, öğrenmeye açık ve işbirliği içinde çalışabilen iş gücüne olan talebi artırması; verimliliğe, eğitime ve araştırma-geliştirmeye (ARGE) yönelik yatırımlara ağırlık verilmesi sonucunu doğurmuştur. Bu nedenle, gelişmiş ülkelerde yaşam boyu eğitime önem verilmekte, temel eğitimin niteliğinin yükseltilmesine çalışılmakta, eğitim sistemi ile iş gücü piyasası arasındaki ilişkilerin güçlendirilmesine ağırlık verilmektedir.

Bunun yanı sıra, insan hak ve özgürlükleri ile çevre bilincine yönelik tüm dünyada ortaklaşa bir anlayışa doğru gidildiği de gözlenmektedir. İnsan hak ve özgürlükleri ile çevre bilinci olmazsa olmaz temel konular arasına girmiş bulunmaktadır.

Dünyamızda yaşanan bu gelişmelere paralel olarak öğrenme ve öğretme alanlarındaki bilimsel çalışma bulguları, öğretme ve öğrenme anlayışımızın da değişmesini zorunlu hâle getirmiştir. Yeni öğrenme anlayışına göre öğrenen, uyarıcıların pasif bir alıcısı değil; onların çözümleyicisi, bilgi ve davranışların aktif oluşturucusudur.

Bireysel farklılıkların belirginleştiği günümüzde öğrenmeyi ve bilgiye ulaşmayı öğrenmiş, insan ve çevre haklarına saygılı, üretken ve yaratıcı bireyler yetiştirmek başlıca hedef hâline gelmiştir. Bütün bu hızlı değişimler toplumsal yaşamımızı da büyük ölçüde etkilemiş, toplumumuzdaki değer yargıları, toplumun bireyden ve bireyin toplumdan beklentileri büyük ölçüde değişmiştir.

Bütün bu gelişmeler eğitim programlarının değiştirilerek çağa uygun bir hâle getirilmesini ve geleceğe yönelik olmasını zorunlu kılmaktadır. Bu zorunluluk nedeniyledir ki gelişmiş ülkelerde eğitim programları ortalama her beş yılda bir, günün gereksinimleri doğrultusunda değiştirilmekte veya geliştirilmektedir. Hatta günümüzde bazı ülkelerde (örneğin Avustralya) programlar günü gününe revize edilebilmektedir.

Ülkemiz, hızla gelişme, dünyaya ayak uydurma ve çağı yakalama çabası içerisinde. Dolayısıyla gerek bilim ve teknolojide yaşanan gelişmelerin gerekse eğitim bilimleri alanlarındaki kuram ve uygulamaların ülkemize uyarlanması bir gerekliliktir. Bu zorunluluktan ortaya çıkan Temel Eğitim Program Geliştirme Projesi (TEPGEP) 2013 yılında hayata geçirilmiş, projenin sonucunda da ekteki öğretim programları ortaya çıkmıştır.

Tabii ki bir ülkenin programını yazmak çok kolay bir iş değildir. Öncelikle böyle bir iş kolektif çalışmayı, iş birliğini ve inanmayı gerektirir. Bu açıdan bakılınca KKTC Millî Eğitim ve Kültür Bakanlığı sorumluluğunda Doğu Akdeniz Üniversitesi öncülüğü ve yürütücülüğünde gerçekleşen bu projede çalışanların emeği büyüktür. Çalışanların yanında projede birçok kişinin katkısı ve emeği vardır. Bunların hepsini burada sıralamak mümkün değildir. Projeye katkı koyan tüm akademisyen ve öğretmenlerimize minnettarız.

TEPGEP'in sorumluluğunu üstlenen başta Talim ve Terbiye Dairesi Müdürü Dr. Havva Dağsever'e, tüm Talim ve Terbiye Dairesi çalışanlarına, projeye katkı sağlayan akademisyenlere ve öğretmenlerimize teşekkürü bir borç biliriz. Bunun yanı sıra, projenin başlamasından günümüze değin tüm milli eğitim bakanları projemizi desteklemiştir. Projenin hayata geçirilmesinde katkı koyan tüm eğitim bakanlarımıza, özellikle projenin uygulanmasında kararlılık gösteren Sayın Bakanımız Dr. Özdemir Berova'ya çok teşekkür ederiz. Ayrıca projenin alınmasında ve başlangıcında büyük katkı koyan Prof. Dr. Halil İ. Yalın'a da teşekkür ederiz.

Prof. Dr. Ahmet Pehlivan

DAÜ Öğretim Üyesi

(TEPGEP Yürütücüsü)

İÇİNDEKİLER

TEMEL EĞİTİM PROGRAMI GİRİŞ.....	8
Programın Gerekçesi	8
Programın Genel Yaklaşımı.....	11
Programın Amacı	12
Başat Öğrenme-Öğretme Yaklaşımları	13
Başat Ölçme Değerlendirme Yaklaşımları	14
Ele Alınan Temel Beceriler.....	15
Okur Yazarlık.....	15
Bilgi ve İletişim Teknolojileri Yeterliği (BİT)	15
Girişimcilik	16
Kişisel ve Sosyal Yetkinlik.....	16
Eleştirel ve Yaratıcı Düşünme	16
Problem Çözme	17
İşbirliği	18
Ara Disiplinler	18
Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık	18
Ekonomik Katılım.....	18
Trafik ve Güvenlik	19
Bütünleştirme.....	19
Ders Öğretim Programları	21
Gerekçe	22
Ders Öğretim Programın Amacı	22
Ders Öğretim Programının Çıktıları	22
İçerik.....	22
Öğrenme Çıktıları.....	22
Çizelge 1.....	23
Ders Öğretim Programı Çıktıları ve Öğrenme Çıktıları İlişkisi	23
Öğrenme Çıktıları ve Temel Beceriler Arasındaki İlişkiler.....	23
Öğrenme Çıktıları ve Ara Disiplinler Arasındaki İlişkiler	23
Kaynakça.....	24
KIBRIS VE KIBRIS TÜRK TARİHİ DERSİ PROGRAMI GİRİŞ.....	26
Gerekçe	27
Amaç.....	28
Program Çıktıları.....	28
Öğrenme Çıktıları.....	38

TEMEL EĞİTİM PROGRAMI GİRİŞ

Programın Gerekçesi

1571 Kıbrıs'ın fethinden günümüze Kıbrıslı Türkler farklı yönetimler altında yaşamışlardır. Osmanlı döneminde Kıbrıs'ta Türkler için ilk açılan okullar sıbyan ve medresedir (Behçet 1969, Süha 1971: 222). Kıbrıslı Türklerin ilk ilkokulu olan sıbyanda alfabe, yazı, okuma, Kuran-ı Kerim ve hesap öğretilirdi.

Kıbrıs 1878 yılında İngiliz egemenliği altına girmiş, bu yönetim 1959 yılına kadar sürmüştür. İngilizler adaya geldiklerinde ilk olarak adada eğitim sistemini değiştirmişlerdir (Weir 1952: 24). İngiliz hükümeti adada her iki toplum için maarif encümenleri atamış, köy komisyonları oluşturmuştur. Türk ve Rumlara ait maarif encümenlerinin başında bir İngiliz bulunmakta, üyeler ise toplum temsilcilerinden oluşmaktaydı. Eğitim programlarının oluşturulması, okutulacak dersler, ders kitaplarının seçimi encümenin sorumluluklarından birkaçıdır (Weir 1952: 29, Behçet 1969, Süha 1971: 226). Bu dönemde Türkler eğitim programlarını ve ders kitaplarını Türkiye'den almışlardır (Behçet 1969: 97; Fedai, 1993). Bu durum 1931 isyanı sonrasına kadar devam etmiştir. 1931 isyanı sonrasına kadar Türk ve Rumların eğitimine pek kısıtlama getirmeyen İngilizler, isyandan sonra farklı bir tutum izlemişlerdir. Eğitimde Türkiye'den ders kitabı, getirilmesi yasaklanmış, Kıbrıslı Türklerin Türkiye eğitim sistemi ile bağları koparılmaya çalışılmıştır. Kısıtlamalar 1948'e kadar sürmüştür (Behçet 1969, Süha 1971: 226-227). Bu dönem kitapsız, programsız eğitimin yapıldığı bir dönemdir. Kısaca belirtmek gerekirse İngiliz yönetiminde Kıbrıslı Türkler her zaman eğitimde Türkiye'yi takip etmişler (Weir 1952: 80), kitapları, programları oradan almış, yükseköğretim yapmak için çoğunlukla Türkiye'yi seçmişlerdir.

İngiliz yönetimi Kıbrıs'ta sona ermiş, 1960 yılında Kıbrıs Cumhuriyeti kurulmuştur. Kıbrıs Cumhuriyeti Anayasası'nda eğitim iki toplumun Cemaat Meclislerinin sorumluluğuna bırakılmıştır (Kıbrıs Cumhuriyeti Anayasası, 1960). Böylece okul programlarının hazırlanması, kitapların okutulması Kıbrıs Türk Cemaat Meclisinin sorumluluğuna girmiştir. Bu dönemde de ilkokullarda uygulanan eğitim programları Türkiye'den getirilmiştir. Kıbrıs Cumhuriyeti döneminde Kıbrıs Türk Cemaati eğitim programlarının hazırlanmasında tamamıyla özgür olmasına karşın, tamamıyla Türk Milli Eğitim Bakanlığıyla aynı programları izlemiştir (Süha, 1971: 228).

1960'lı yıllar Kıbrıs'ta savaş yıllarıdır. Türkler ile Rumlar arasındaki kavga devam etmektedir. Bu çatışma eğitim sistemlerini de etkilemiş, Türk toplumunda eğitim savaş yüzünden sekteye uğramıştır. 1974 Barış Harekatı sonrasında Kıbrıslı Türkler önce Kıbrıs Türk Federe Devleti'ni, ardından da Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni kurmuşlardır. Bu dönemde, yeni eğitim yasaları oluşturulmuş ve Milli Eğitim Bakanlığı kurulmuştur. Kurulan Kıbrıs Türk Federe Devleti'nin eğitim alanındaki en büyük eksikliklerinden biri eğitim programlarıydı. Bu ihtiyacı sağlamak için devlet aynen Türkiye okulöncesi ve ilkokul programlarını okullarda uygulamıştır. Türkiye eğitim sistemi ile bir paralellik izlenmiştir (Çağlar&Reis, 2007: 224, 261). Bu dönemde programlar Türkiye'den getirilmiştir. Ancak bu eğitim gereksiniminin bir

bölümünü karşılayabilmiştir. Özellikle KKTC'nin kurulması ile birlikte, yeni kurulan devletin Türkiye'ye paralel olarak Kıbrıs Türk toplumunun özelliklerine uygun eğitim programı ve insan yetiştirme gereksinimi de doğmuştur. Bu gereksinim KKTC Milli Eğitim Yasasının Temel İlkelerinde de açık bir şekilde ifade edilmiştir:

Madde 22 (1), "Kıbrıs milli eğitim kurumlarında uygulanan öğretim programları ile Türkiye'deki özdeş eğitim kurumlarında uygulanmakta olan öğretim programları arasında Kıbrıs Türk toplumunun gereksinimleri de gözetilmek ve aşağıda 22 (b) fıkra kuralları saklı kalmak koşuluyla uyum sağlanır." (KKTC Milli Eğitim Yasası 1986: 57).

Açıklamadan da anlaşılacağı üzere bu dönemde bir yandan iki ülke eğitim programları arasında paralellik aranırken, öte yandan Kıbrıs Türk toplumunun gereksinimlerinin dikkate alınması gerektiği devletin temel ilkesi olarak görülmüştür. Ancak bu realitede böyle olmamış, Türkiye'den olduğu gibi alınan programlar okullarda tam anlamıyla uygulanamamış, çoğunlukla kitaba dayalı programsız eğitim anlayışı günümüze kadar gelmiştir. Özellikle Türkçe, yurttaşlık eğitimi, sosyal bilgiler gibi Kıbrıs Türk toplumunun gereksinimlerine hitap edecek ve onun dinamiğinin devamlılığını sağlayacak derslerde bu durum daha da göze çarpmaktadır.

Dünyada eğitim bilimi ve dolayısıyla program geliştirme alanındaki gelişmeler Türkiye'de program geliştirme konusunda önemli arayışların ve model oluşturma çalışmalarının yoğun biçimde yaşanmasına neden olmuştur. Türkiye'de 2004 yılında ilköğretim programların geliştirilmesi amacıyla kapsamlı bir çalışma başlatılmıştır. Bu çalışmada programların geliştirilmesinin gerekçeleri; bilgi kavramı ve bilgi toplumu anlayışındaki gelişmeler, hayat boyu öğrenme yaklaşımını esas alan bir öğretme anlayışının gelişmesi, AB normlarına uygunluk olarak sıralanmıştır (TC MEB 2005).

2004 yılından başlayarak Türkiye'de yaşanan bu gelişmeler Kıbrıs'a tam şekli ile yansıyamamıştır. Bu dönemde Türkiye'de yapılandırmacı eğitim anlayışına uygun okulöncesi ve ilkokul programları hazırlanmıştır. Kıbrıs Türk eğitim sisteminde öngörülse de bu program anlayışı Kıbrıs'a uyarlanamamıştır.

2003 yılından itibaren Kıbrıs'ta ayrı bir eğitim sistemi geliştirme çabalarına rastlanmaktadır. Eğitim sisteminde yerelliğe önem verme anlayışı sonucunda ilkokullarda ders kitaplarının yazımına geçilmiş, tüm derslerle ilgili yerel kitaplar yazılmıştır. Ders kitapları yazıldıktan sonra bazı dersler ile ilgili ayrı ayrı programlar hazırlama çabalarına girişilmiştir. Tüm derslerin programları yazılamamış, kısacası ilköğretimde dersler arasındaki bütüncüllük ilkesi sağlanamamış, çoğu dersle ilgili olarak kitap basmakla kalınmıştır. Bu da günümüzde KKTC'de kitaba dayalı eğitim yapılmasına neden olmuştur. Program geliştirme alanıyla bağdaşmayan kitaptan hareketle program yazma ve kitaba dayalı eğitim anlayışı, günümüzde okullarda egemen hâle gelmiştir. Okulöncesi eğitimde ise çağdaş program anlayışı açısından önemli sorunların olduğu görülmektedir. Örneğin, günümüzde çağ dışı olarak kabul edilen teneffüs anlayışı yeni sistemde de öngörülmektedir (bkz. KKTC MEB 2005: 10)

Çağdaş okul öncesi eğitim programlarının, oyun temelli, çocuğun bireysel gereksinimlerini, ilgilerini merkeze alan, gerek fiziksel öğrenme ortamları, gerekse psikolojik iklim bakımından sağlıklı, çağdaş eğitim standartlarına uygun bir şekilde donanmış okullarda, yetkin öğretmenlerle, aile ve toplumla işbirliği içerisinde yürütülmesi gereklidir. Bu ölçütler göz önünde bulundurulduğunda, ülkemizdeki anaokullarında, alan uzmanı olmayan öğretmenlerin görev alması, günlük eğitim rutinlerinin, ders saati, teneffüs saati biçiminde kesin sınırlarla ayrılması, çocuğun gerçek öğrenme etkinliği olan “oyunun” eğitim programının dışında bırakılması çağdaş eğitimsel ve gelişimsel hedeflere ulaşılmasını tehdit edeceğinden, okul öncesi eğitim sistemlerinin dünyadaki çağdaş modeller ışığında, modern eğitim anlayışıyla güncellenmesi, geliştirilmesi ve yapılandırılması gereklidir.

Tarihsel süreç açısından bakıldığında, Kıbrıs Türk toplumunun, KKTC'nin kuruluşu da dahil, günümüze değin hiçbir dönemde bütünüyle kendine özgü bir temel eğitim programının olmadığı görülmektedir. Kıbrıs Türk toplumunun gereksinimlerini ve özelliklerini dikkate alacak, ülke koşullarına ve toplumun beklentilerine uygun, dünyadaki gelişmeleri de gözönüne alan, araştırma sonuçlarına dayalı, okul öncesi eğitimi de içerecek biçimde çağdaş bir temel eğitim programının hazırlanmasının kaçınılmaz olduğu gözlenmektedir. Bir ülkenin kendi varlığını sürdürebilmesi ve bağımsızlığı açısından da kendine özgü eğitim programlarının oluşturulmasının ne denli önemli olduğu artık tartışılmamaktadır.

Kısaca özetlemek gerekirse, aşağıda belirtilen gerekçeler, bu programın hazırlanmasında etkili olmuştur:

- KKTC'de temel eğitim düzeyinde uygulanan tutarlı bir temel eğitim programının bulunmadığı söylenebilir. Dersler, genellikle ders kitapları doğrultusunda işlenmektedir. Oysa bir öğretim programı olmadan ne ders kitaplarının yazılması, ne de derslerin işlenmesi mümkün değildir. Böyle bir durumun, KKTC'nin yetiştirmeyi hedeflediği insan tipiyle de uyuşmadığı ileri sürülebilir. Bu nedenle temel eğitim aşamasından başlamak üzere, ders öğretim programlarının hazırlanmasına büyük bir gereksinim duyulmaktadır.
- Her ülke kendi koşullarına uygun eğitim programları hazırlamalıdır. Dolayısıyla ülke bazında gereksinim analizi yapılarak, “KKTC'de nasıl bir insan istiyoruz?” sorusuna yanıt bulunması ve elde edilen veriler çerçevesinde de öğretim programlarının oluşturulması gerekmektedir.
- Bilim ve teknoloji alanında yaşanan hızlı gelişmeler, eğitim programlarının da sürekli olarak yenilenmesini ve programların çağdaş öğrenme-öğretme yaklaşımlarına göre biçimlendirilmesini zorunlu kılmaktadır. Uygulanacak bir program olmadığı için, çağdaş gelişmelerin programlara yansıtılması da mümkün olmamaktadır. Bu nedenle çağdaş gelişmeler doğrultusunda hazırlanacak temel eğitim programı çerçevesinde hazırlanacak ders öğretim programları ilk adımı oluşturacaktır. İleride oluşabilecek değişme ve gelişmelere göre bu programlar yeniden biçimlendirilebilecektir. Aynı zamanda, hazırlanacak temel eğitim programı, ortaöğretim programının biçimlendirilmesinde de önemli bir rol oynayacaktır.

- Öğretmenlerin ve yöneticilerin yeterliklerinin değerlendirilmesinde, eğitim programları başat bir rol oynamaktadır. Bu anlamda hazırlanacak temel eğitim programı, bu alanda görev yapan öğretmen ve yöneticilerin yeterliklerinin ortaya konulmasında, performans değerlendirmede, yükseltmelerde etkili olabilecektir.
- Öğrenme-öğretme materyalleri ders öğretim programları çerçevesinde hazırlanmalıdır. Hazırlanacak ders öğretim programları, gereksinme duyulan öğrenme-öğretme materyallerinin hazırlanmasına da kaynaklık edecektir.

Programın Genel Yaklaşımı

Bir eğitim programının temel öğeleri olan hedef, içerik, eğitim durumu ve değerlendirme boyutları temele alınan eğitim felsefesi ya da felsefeleri çerçevesinde biçimlendirilir. Bir eğitim programının geliştirilmesinde ilk adım temel alınan eğitim felsefesi/felsefelerini belirlemektir. Her ülke kendine özgü koşullar çerçevesinde eğitim felsefelerini belirlemekte ve eğitim programlarını oluşturmaktadır. KKTC’de geliştirilecek Temel Eğitim Programı’nın da, ülke gerçekleriyle tutarlı, toplumun ve bireyin her yönüyle gelişmesini temele alacak, hem geçmiş, hem bugünü, hem de geleceği içinde barındıracak eğitim felsefelerine göre oluşturulması gerekmektedir. Bu çerçevede bakıldığında aşağıda belirtilen nedenler çerçevesinde eklektik bir yaklaşımla programların oluşturulmasının uygun olacağı düşünülebilir:

1. KKTC genç bir ülkedir. Ülke sürekli bir yapılanma içerisinde bulunmaktadır. Gerek kendi içinde, gerekse bulunduğu coğrafi koşullar nedeniyle birçok sorunla karşı karşıyadır. Dolayısıyla yetiştireceği insanda bulunması gereken en önemli özelliklerden biri, toplumsal problemlerin çözümüne katkıda bulunacak, sorunların çözümü için öneriler geliştirebilmektir. Yeni bir toplumun kurulmasında bu bireylerin çok önemli bir rolü olacaktır. Bunun da yeniden kurmacı (reconstructivist) bir eğitim felsefesini gerektirdiği söylenebilir.
2. Yirmi birinci yüzyıl, bilginin egemen olduğu; girişimciliğin, düşünme ve problem çözme becerilerinin önem kazandığı; birlikte çalışmanın, diğer bir deyişle işbirliğinin başat bir rol oynadığı; insan hakları ve demokrasinin olmazsa olmaz olduğu bir yüzyıla doğru evrilmektedir. Bu durum, KKTC yurttaşlarının da girişimci, araştırmacı, işbirliği içinde çalışan, bilgi teknolojilerine ulaşabilen, demokratik bir yaşam biçimini benimseyen bireyler olarak yetişmesi gerektiğini ortaya çıkarmaktadır. Bu açıdan bakıldığında, programların ilerlemecilik eğitim felsefesinin ilkelerine göre de yapılandırılması gerektiği söylenebilir.
3. KKTC yurttaşları geçmişten günümüze getirdiği gelenek, görenek ve değerleri ile kendilerine özgü bir yaşam biçimine sahiptirler. Bu yaşam biçimi, yurttaşların birbirleriyle ilişkilerini güçlendirmekte, toplumsal bir bağlılık oluşturmaktadır. Geçmişten günümüze getirilen bu değerlerin genç kuşaklara da aktarılması gereği ortaya çıkmaktadır. Bu anlamda daimici ve esasici eğitim felsefeleri öne çıkmaktadır.

4. Çağımızda bireyin tüm yönleriyle gelişmesi ve kendini gerçekleştirme özgür bir eğitim anlayışının işe koşulmasıyla gerçekleşebilir. Diğer bir deyişle bireyin kendisinin farkına varması, özelliklerini tanıması ve bu özellikleri doğrultusunda gelişebilmesi, kısaca “ben” olabilmesi eğitim programlarında öncelikle ele alınması gereken konulardan biridir. Varoluşçu bir eğitim felsefesi, böyle bir insanın yetiştirilmesinde başat bir rol oynayabilir. KKTC’de de kendinin farkında olan, kendini gerçekleştirmiş bireylere büyük gereksinim bulunmaktadır.
5. KKTC’nin kendine yeterli bir ülke olabilmesi için üretimi ön plana alması gerekmektedir. Bunun içinde ülkenin gereksinim duyduğu nitelikli işgücünün sağlanması gerekmektedir. Bu çerçevede, politeknik eğitimin temel ilkeleri yol gösterici olabilir.

Yukarıda belirtilen gerekçeler göz önüne alındığında, eğitim programlarının geliştirilmesinde başat eğitim felsefeleri olarak öğrenciyi merkeze alan ilerlemecilik ve yeniden kurmacılık eğitim felsefelerinin ele alınabileceği, ancak diğer eğitim felsefelerinin de göz önünde tutulması gerektiği ortaya çıkmaktadır. Bununla birlikte hiçbir eğitim programının tek bir felsefeye ya da yaklaşıma göre biçimlendirilmesinin mümkün olmadığı da gözönüne alındığında, KKTC Temel Eğitim Programının geliştirilmesinde eklektik bir yaklaşımın daha uygun olduğu görülmektedir. KKTC Anayasası, Milli Eğitim Yasası, Avrupa Birliği eğitim standartları, Milli Eğitim Şuraları Temel Eğitim Komisyonu kararları, öğretmen sendikalarının eğitimin yapılandırılmasına ilişkin görüşleri ve Temel Eğitimi Geliştirme Projesi çalıştayından alınan sonuçlar bu yaklaşımı destekler niteliktedir.

Programın Amacı

Temel eğitim programı (TEP), Kıbrıs Türk Milli Eğitiminin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak, öğrencilerin;

1. Sorgulayan, araştıran, bilgiye nasıl ulaşılacağını bilen, problemlerini bilimsel yöntemlere uygun olarak çözebilene, estetik değerleri içselleştirmiş, değişime açık, kendini tanıyan ve doğru olarak ifade eden, kendine güvenen, sorumluluklarına bağlı, empati duygusu gelişmiş, sağlıklı, mutlu, İYİ NİYETLİ, DÜRÜST VE GÜVENİLİR;
2. İnsan, çocuk ve hayvan haklarına saygılı, çevreye duyarlı, her türlü ayrımcılığa karşı çıkan, düşüncelerini özgürce açıklayabilene, bireysel ve toplumsal haklarını korumasını bilen, hukukun üstünlüğüne inanan, yasalara saygılı, demokrasiyi yaşam biçimi haline getirmiş, Atatürk ilke ve devrimlerini benimsemiş LAİK VE DEMOKRAT,
3. Tarihinden getirdiği temel değerleri bilen, kültürel özelliklerinin farkında olan ve geliştiren, yaşadığı coğrafyayı ve dünya üzerindeki yerini bilen, ÜLKESİNİ GÖNÜLDEN SEVEN,

4. Bilgi ve teknoloji okuryazarı olan, yaşam boyu öğrenmeyi benimseyen, işbirliği içinde çalışabilen, girişimci, ekonomik koşulların farkında olan BİLİNÇLİ BİR ÜRETİCİ VE TÜKETİCİ

olarak yetiştirilmesini amaçlamaktadır.

Başat Öğrenme-Öğretme Yaklaşımları

21. yüzyılda artık eğitim sistemlerinin, öğrencilerin ve çağın gereksinimlerini yeniden gözden geçirerek, koşullara ve beklentilere uygun öğrenme ortamları düzenlemeleri gerekmektedir. Bu amaçla çok kanallı, teknolojiyi kullanabilen ve işbirliğine dayalı bir öğrenme sürecinde öğrencilere:

- Çeşitli kaynaklardan bilgiye ulaşabilecekleri,
- Bilgiyi; problem çözme, karar verme ve planlama amacıyla kullanabilecekleri,
- Bilgiyi günlük yaşama transfer edebilecekleri,
- Teknolojiyi bilgiye erişim aracı olarak kullanabilecekleri öğrenme ortamları hazırlanmalıdır.

Bu tür öğrenme ortamlarının hazırlanabilmesi için de bilgiye ulaştırarak; bilginin kullanılmasını, üretilmesini ve iletilmesini sağlayacak her türlü aracı kullanma zorunluluğu vardır. Öğrencilerine bu tür ortamlar sağlamak için, öğretmenlerin belli becerilere sahip olmaları başka bir deyişle, öğrencilerine sözü edilen becerileri kazandırmada öğrenme çevresini, öğrencilerinin bireysel farklılıklarını dikkate alarak farklı öğretim yöntem ve tekniklerini, farklı değerlendirme yaklaşımlarını ve teknolojileri kullanabilecekleri şekilde düzenlemeleri gerekmektedir.

Öğrenciyi merkeze alan öğrenme ortamlarında öğrenci, aktif katılımcı; süreç, işbirliği ve takım çalışması ağırlıklı; öğretmen, rehber rolünde, ve “öğrenmeyi öğrenme” ön plandadır. Burada öğretmenin temel rolü, öğrenme – öğretme ortamını düzenlemek, etkinlikler konusunda öğrencilere rehberlik yapmaktır.

Böyle bir ortamda, öğrenci öğrenen olarak güçlü, motivasyonu yüksek, grupla çalışma ve paylaşma ağırlıklı öğrenme becerileri gelişmiş, eleştirel düşünen, iletişim becerileri güçlü, kaynakları etkili olarak kullanmanın bilincinde olarak yetiştirilmektedir. İçerik, değişen dünyanın değişimleri doğrultusunda yapılandığı için öğrenciler gereksinim duyacakları bilgiye ulaşma, bilgiyi kullanma ve bilgiyi paylaşma becerilerine sahip olmalıdır. Bu tür bir ortam problem çözme yeteneği gelişmiş, bilgiye ulaşma yöntemlerini kullanabilen, analitik düşünme becerilerini geliştirmiş, öğrenme yollarını bilen, ekiple uyumlu ve verimli çalışmalar yapabilen bireyler yetiştirmeyi de kolaylaştıracaktır. Ancak böyle bir ortamın oluşturulması kullanılacak uygun öğretim yaklaşım, yöntem ve teknikleri ile mümkün olabilir.

Yukarıda belirtilen gerekçeler ve TEP’te ele alınan temel beceriler çerçevesinde, TEP’te başat olarak öğrenciyi merkeze alan Kubaşık Öğrenme (İşbirlikli Öğrenme), Probleme Dayalı Öğrenme, Beyin Temelli Öğrenme, Proje Tabanlı Öğrenme, Çoklu Zeka Kuramı gibi öğrenme-öğretme yaklaşımlarına yer verilmektedir. Kuşkusuz her alana özgü öğrenme-

öğretme yaklaşım ve yöntemleri de işe koşulacaktır. Yeri ve zamanı geldiğinde öğretmenin güdümünde yürütülen düzenlatım, güdümlü tartışma, örnek olay, gösterip yaptırma gibi öğretim yöntemlerinden yararlanılmalıdır.

Başat Ölçme Değerlendirme Yaklaşımları

Eğitimde öğrenci merkezli anlayışların belirgin biçimde öne çıktığı günümüz koşullarında öğrencinin de değerlendirme sürecine katılması öngörülmektedir. Böylece, öğrenci çalışma sürecine, süreçte geçirdiği aşamalara, öğrenmelerinin nasıl gerçekleştiğine, güçlü ve zayıf yanlarına, eksikliklerini nasıl gidereceğine odaklanmakta ve öğrenmelerinin sorumluluğunu almaktadır.

Öğrenci hakkında toplanan bilgilerin sayısı ve türü arttıkça, öğrenci bütün yönleriyle tanınabilmekte ve öğrenci hakkında verilen kararların doğruluğu da artmaktadır. Geleneksel eğitim yaklaşımlarında yalnızca öğretmenin değerlendirmesi için kullanılan ölçme araçları, öğrencinin bilgi ve becerilerini bir yönüyle ortaya koymakta, tüm yönlerini tanımlama ve geliştirme konusunda yetersiz kalmaktadır. Öğrencinin bilgiye ulaşma ve bilgiyi kullanma becerisini kazanabilmesi, kendisine aktarılan bilgiyle yetinmeyip, öğrenme sürecine katılmasını, araştırmasını, bilgiye ulaşmasını ve bilgiyi kullanmasını gerektirmektedir. Öğrencinin bir bütün olarak gelişimini gözlemek ve kendisini de değerlendirme sürecine katmak, hem öğretmenlerin ve ilgililerin onların yukarıda sıralanan özelliklerini tanımada hem de öğrencinin bu süreçte kendisini tanımada yardımcı olacaktır. Bu da öğrenci ile ilgili verilen kararlar ve yapılan yönlendirmelerin doğruluğunun artmasını sağlayacaktır.

Yeni temel eğitim programları değişen koşullar ve doğrular paralelinde sadece ürünü değil, öğrenme süreçlerini de değerlendirmeyi öngörmektedir. Program, her öğrencinin kendini farklı yansıtabileceği düşüncesiyle değişik değerlendirme araç ve yöntemlerini kullanmayı önerir. Bu amaçla değerlendirmede, öğretmenlerin halen kullandıkları klasik ölçme araçları (yazılı yoklamalar, sözlü yoklamalar, çoktan seçmeli testler, eşleştirmeli testler, kısa yanıtı testler, ödevler vb.) yanında, süreci değerlendirme amaçlı:

- performans değerlendirmesini,
- öğrenci ürün dosyası hazırlanmasını,
- öğrencilerin duyuşsal gelişimlerini izlemeyi,
- derse yönelik tutum ve kendilerine güvenleri hakkında bilgi edinmek için ölçekler (gözlem, görüşme vb.) kullanılmasını da önermektedir.

TEP'te sürecin ve ürünün değerlendirilmesi bağlamında, performans görevleri, ürün seçki dosyası (portfolyo), dereceli puanlama anahtarları, öz değerlendirme, akran/grup değerlendirme, gözlem, görüşme gibi alternatif ölçme-değerlendirme yaklaşımlarına daha çok yer verilecektir. Ancak bu tür yaklaşımlar kullanılarak TEP'te ele alınan temel becerilerin (okur-yazarlık, bilgi ve iletişim teknolojileri yeterliği, girişimcilik, araştırma ve problem çözme, eleştirel ve yaratıcı düşünme, kişisel ve sosyal yetkinlik, işbirliği) geliştirilmesi ve bu becerilerin ne ölçüde kazanılıp kazanılmadığı yoklanabilir.

Ele Alınan Temel Beceriler

Programın başat felsefeleri ve yetiştireceğimiz insanda bulunması gereken özellikler göz önüne alınarak, TEP öğrenme alanları (dersler) ile temel beceriler ve ara disiplinlerden oluşan bir yapı olarak düzenlenmiştir. Program öğrencinin öğrenme alanlarına ait öğrenme çıktılarını elde etmesi yanında, tüm öğrenme alanları içinde 21. yüzyıl insanında bulunması beklenen temel bazı becerileri kazanmasını da ön planda tutmaktadır. Bu yolla öğrenci bir yandan derslerdeki bilgi, beceri ve yeterlilikleri elde ederken, diğer yandan dersler yoluyla çağdaş becerileri kazanmaktadır. TEPte ele alınan temel beceriler aşağıda verilmiştir.

- Okur Yazarlık
- İletişim ve Bilgi Teknolojileri Yeterliği
- Girişimcilik
- Problem Çözme
- Kişisel ve Sosyal Yetkinlik
- Eleştirel ve Yaratıcı Düşünme
- İşbirliği

Ele alınan bu beceriler, aşağıda kısaca alt başlıklar altında tanıtılmaktadır.

Okur Yazarlık

Okulda ve okul dışında tüm öğrenmeler okur yazarlık becerisinin geliştirilmesine bağlıdır. Okur yazarlık becerisini kazanmış öğrenci, okulda ve okul dışında başarı sağlayabilir. Okur yazarlık becerisi kişilerin sağlıklı bir birey, katılımcı vatandaş, iyi bir çalışan olmasına katkı sağlar. Yabancı bir dili edinmek, bilgi teknolojilerinde yeterli temelde okur yazarlık becerisinin gelişmişliğine bağlıdır. Programda okur yazarlık becerisi, anadilinde ve yabancı bir dilde dinleme, okuma, konuşma, yazma; sanal medyayı eleştirebilmeyi kapsar. Okur yazarlık belirli derslerin değil, tüm öğrenme alanlarının ana becerisi konumundadır. Tüm öğrenme alanlarında öncelikli geliştirilecek beceri olarak düşünülmelidir. Okuryazarlığın geliştirilmesine yönelik göstergeler:

- Dinleme, okuma ve izleme yoluyla metinleri kavrama (öğrenme alanı ile ilgili metinleri dinleme ve tepkide bulunma, öğrenme alanı ile ilgili metinleri -görsel metinler dahil- okuma ve inceleme, öğrenme alanı metinlerini -görsel metinler dahil- yorumlama ve analiz etme),
- Konuşma, yazma ve oluşturma yoluyla metin tasarlama (sözlü, yazılı ve görsel metinler oluşturmak, dili başkaları ile etkileşim için kullanmak, sunu yapmak).

Bilgi ve İletişim Teknolojileri Yeterliği (BİT)

Öğrenci bilgi ve iletişim teknolojilerini etkili bir şekilde kullanmayı öğrenerek okulda ve yaşamda etkili iletişim kurabilir, karşısına çıkacak problemleri çözebilir, işbirliği içinde çalışmayı öğrenir. İş hayatında daha başarılı olabilir. Bu nedenle tüm öğrenme alanlarında iletişim ve bilgi teknolojileri yeterliğinin kazanılmasına yardımcı olacak düzenlemeler yapılmalıdır. Bilgi ve iletişim teknolojileri yeterliğinin göstergeleri:

- BİT kullanırken sosyal ve etik kurallar ve uygulamalara riayet etmek,
- BİT kullanarak araştırma yapmak,
- BİT kullanarak bilgi oluşturmak,
- BİT kullanarak iletişim kurmak,
- BİT'i yönetmek ve işletmek (yazılım ve donanım seçme ve kullanmak, BİT sistemlerini kavramak, sayısal verileri yönetmek)

Girişimcilik

Girişimcilik günümüzün en önemli becerilerindedir. Küreselleşen dünya rekabeti ve yenilikçiliği gerektirmektedir. Çağa ayak uydurmak ve ülkemizin dünyada tanınması, yerini bulması için girişimci bireyler yetiştirmeliyiz. Bu nedenle tüm öğrenme alanlarında öğrencinin girişimci olmasını sağlayacak eğitim ortamı hazırlanmalıdır. Girişimciliğin göstergeleri:

- Yenilikçi ve yaratıcı olma (problemlere, alışılmamış ve yeni çözümler aramak, yeni fikirler geliştirmesi ve bu fikirleri uygulamaya koyma),
- İniyatif alma (bir kaynağın kabul edilebilir bir risk düzeyini fırsatlara bağlama, sorumluluk duygusu),
- Öncü olma ve liderlik (gelişmiş iletişim becerisi, farklı seçenekleri görmek, yüksek başarı güdüsü, duygusal zekâ, doğru kararlarında ısrarcı olma, değişime odaklılık, fırsatlara odaklanma, sorgulama, problem çözme),
- Rekabetçi düşünme.

Kişisel ve Sosyal Yetkinlik

Bu temel becerinin amacı, sağlıklı, verimli ve sosyal bireyler yetiştirmektir. Özellikle günümüzde, öğrencinin kendini ve başkalarını anlayabilmesi, sağlıklı ilişkiler kurabilmesi, yaşamla başedebilmesi, başkalarıyla birlikte çalışabilmesi için kişisel ve sosyal becerilerini geliştirmesi büyük önem taşımaktadır. Bunun için tüm öğrenme alanlarında öğrencinin duygularını tanıması, regule etmesi; olumlu ilişkiler kurması, problemlerle başa çıkabilmesi, sorumluluk alabilmesi, empati kurmasına yönelik etkinlikler planlanmalıdır. Kişisel ve sosyal yetkinliğin geliştirilmesine yönelik göstergeler şunlardır:

- Kendini tanıma (duygularını bilme, neyi başarıp başaramayacağını bilme)
- Öz denetim (duygularını ifade edebilme, öz disiplin, bağımsız çalışma, inisiyatif alma, kendine güvenme, esnek ve uyumlu olma),
- Toplumsal farkındalık (farklılıklara saygı, topluma katkı sağlama, toplumsal ilişkileri anlama),
- Sosyal başarı (iletişim kurma, işbirliği yapma, sorunları müzakere yoluyla çözme, liderlik becerisi geliştirme).

Eleştirel ve Yaratıcı Düşünme

Günümüzde hemen hemen her çağdaş toplumda üzerinde önemli durulan ve tartışılan konulardan birinin yaratıcılık olduğu görülmektedir. Bir toplumun sorunlarını çözebilmesi, ilerlemesi ve diğer toplumlar arasında söz sahibi olabilmesinin temel

koşullarından birinin bilimsel ve sanatsal anlamda yaratıcı düşünen bireyler yetiştirmek olduğunu söylemek yanıltıcı olmayacaktır. Yaratıcı düşünme, elde edilen bilgi ve becerilere dayalı olarak, yeni, özgün bir şeyin oluşturulması sürecini içeren üst düzey bir düşünme becerisidir. Sorunlara yeni çözüm yolları bulmak, yeni bir yöntem ya da teknik geliştirmek, özgün bir ürün ya da düşünce ortaya koymak yaratıcı düşünme becerilerinin kazandırılmasıyla mümkün olabilir.

Yaratıcı düşünme sürecinde eleştirel düşünme becerileri, araştırma ve problem çözme becerileri önemli bir rol oynamaktadır. Sözü edilen bu becerilerden yararlanılarak sorunlara yeni çözüm yolları bulunabilir, özgün bir ürün ya da düşünce ortaya konulabilir. Bunların yanı sıra yaratıcı düşünme;

- Esneklik,
 - Akıcılık,
 - Özgünlük,
 - Ayrıntılama,
 - Olgu ve olayları farklı yönleriyle algılama,
 - Sıradan olmayan olayların farkına varma,
- gibi becerileri içeren bir düşünme sürecidir.

Demokrasi bir yönetim biçimi olmaktan öte bir yaşam biçimidir. Akla dayalı bir yönetim biçimi olan demokrasinin bir yaşam biçimi olarak benimsenmesi, demokrasiyi içselleştirmiş, demokrasi ilkeleriyle tutarlı davranışlar gösteren demokratik yurttaşlarla mümkündür. Demokratik bir yurttaşta bulunması gereken en önemli becerilerden biri eleştirel düşünme becerisidir. Çünkü, eleştirel düşünme, belli bir konu üzerinde akla ve bilimsel kanıtlara dayalı olarak bir yargıya varma sürecini içeren üst düzey bir düşünme becerisidir. Bu bağlamda eleştirel düşünmenin birçok bileşeni, bir başka deyişle birçok alt becerileri bulunmaktadır. Eleştirel düşünme ile ilgili başlıca beceriler şunlardır: Sınıflama, sıralama, yordama, çözümlenme (analiz), birleştirme (sentez), karşılaştırma, karar verme, yargılama, değerlendirme, tümevarımsal çıkarım yapma, tümdengelimsel çıkarım yapma, sayıltıları belirleme.

Problem Çözme

Problem çözme, günümüzde en çok sözü edilen ve üzerinde en çok durulan üst düzey düşünme becerisidir. Bu beceri özellikle yaratıcı ve eleştirel düşünme sürecine kaynaklık etmekte, eleştirel ve yaratıcı düşünme becerileri de problem çözme becerisinin gelişmesine katkıda bulunmaktadır. Problem çözme becerisinin geliştirilmesine yönelik göstergeler:

- Bir sorunu saptayabilme,
- Yeni olay ya da durumlar karşısında var olan ilişkileri ortaya çıkarma, sınama,
- Bir problemin çözümü için planlama yapma,
- Yeni ilişkiler kurma,
- Güdülen amaca göre belli bir sonuç elde etme.

Bu süreçte, hatırlama, anlama, yorumlama, yordama, çözümlenme, değerlendirme, eleştirel ve yaratıcı düşünme gibi zihinsel süreçler önemli rol oynayabilmektedir.

İşbirliği

İlkçağlardan günümüze değin bir insanda bulunması gereken en önemli becerilerden birisinin işbirliği becerisi olduğu söylenebilir. İşbirliği olmaksızın toplum içinde bir insanın yaşamını sürdürmesi hemen hemen mümkün olmadığı gibi, bir grubun varlığını sürdürmesi de grup üyeleri arasındaki etkili işbirliğine bağlıdır. Günümüzde birçok demokratik ülkede, tek bir lider anlayışı yerine paylaşılmış liderlik, takım çalışması çok daha önemli hale gelmiştir. Demokratik bir yaşam biçiminin oluşturulması açısından da işbirliği başat bir rol oynamaktadır. Bireyler işbirliği içinde birbirlerini tanımakta, birbirlerine yardım ve destekte bulunmakta, daha çok eşit ilişkiler kurmaktadır. Bu bağlamda, öğrenme-öğretme süreçlerinde öğrenciler arasında işbirliğini geliştirecek grup çalışmalarının yapılması büyük önem taşımaktadır.

TEP’te ele alınan temel becerilere bakıldığında, bu becerilerin birbirlerini önemli ölçüde içerdiği ve birbirlerini destekledikleri görülmektedir. Bir beceriyi geliştirirken, aslında birçok becerinin de geliştiğini söylemek yanlış olmayacaktır.

Yukarıda dile getirilen beceriler dışında, her alana özgü beceriler de bulunmaktadır. Alana özgü beceriler TEP’te ders öğretim programları içinde, öğrenme çıktılarına bağlı olarak yer verilmektedir.

Ara Disiplinler

TEP’te her öğretim programının içinde ara disiplinlere yer verilmiştir. Burada amaç, açık veya örtük öğretim yoluyla ara disiplinleri her program içinde öğrencilere kazandırmaktır. TEP’te yer alan ara disiplinler ülkemizin kendi değer ve koşullarıyla ilgilidir. Bu yolla program öğrencinin 21. yüzyıl becerilerini kazanırken, kendi milli ve toplumsal değerlerinden, ülke sorun ve koşullarından haberdar olmasını da sağlamaktadır. TEP’te “Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık”, “Ekonomik Katılım” ile “Trafik ve Güvenlik”in ara disiplinler olarak ele alınması benimsenmiştir. Bu ara disiplinler aşağıda kısaca açıklanmıştır.

Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık

Duyarlı vatandaşlık programları arası temasının amacı, öğrenme alanlarında işlenenler yardımıyla öğrencinin; insan haklarının, demokrasinin, yaşadığı toplumun ve değerlerinin farkında olması, topluma ve yaşadığı ülkeye karşı sorumluluklarını bilmesi, çevre duyarlılığı, kültürel farkındalık geliştirmesidir. Bunun için derslerde demokrasi bilinci, ülkemizin değerleri, çevre duyarlılığı, her türlü farklılığa saygılı olma gibi konular işlenmelidir.

Ekonomik Katılım

Günümüzde bireylerin gelişen ekonomiye katkısı son derece önemlidir. Ülkemizin dünyada hak eden yerini alabilmesi için girişimci, üretici ve ekonomik sisteme katkı koyan

bireyler yetiştirmeliyiz. Dolayısıyla derslerde aile ve ülke ekonomisine katkısı, ülkemizin gelişen, öncelikli sektörlerini (Ör: tarım, turizm, yüksek öğretim) konu alan temalar işlenmelidir.

Trafik ve Güvenlik

Trafik ve güvenlik ara disiplinin amacı, öğrencinin kendini her türlü fiziksel, psikolojik ve sosyal etkilere karşı korumayı bilmesi, günümüzde ülkemizin en önemli sorunlarından biri olan trafikte güvenli yaşama becerisi kazanmasıdır. Çocuğun fiziksel, sosyal ve psikolojik güvenliğini korumayla ilgili her türlü konu, tema metin bu ara disiplinin içeriğini oluşturur. Trafik farkındalığı yaratma, trafikte saygı, trafik kurallarına uyma konuları da bu ara disiplinin kapsamı içerisindedir.

Bütünleştirme

2006 Yılında BM tarafından kabul edilen Engelli Hakları Sözleşmesinin 24. Maddesinde:

- Özel gereksinimli bireylerin, genel eğitim sisteminde yer alması, parasız ve zorunlu ilk ve orta öğretim olanaklarından yararlanması, yaşadıkları çevrede eğitime eşit olarak erişimlerinin sağlanması,
- İhtiyaçlarına uygun düzenlemeler yapılması ve eğitim sistemi içinde ihtiyaç duydukları desteğin sağlanması,
- Yükseköğretim, mesleki eğitim, yetişkin eğitimi ve yaşam-boyu süren eğitime ayrımcılığa uğramaksızın diğer bireylerle eşit koşullar altında erişimlerinin sağlanması ifade edilmektedir.

KKTC Milli Eğitim Yasası'nın temel ilkeleri arasında yer alan "Fırsat ve Olanak Eşitliği" ile ilgili maddesinde;

"(1) Toplum bireyelerine, eğitim görmede fırsat ve olanak eşitliği sağlanır.

(2) Maddi olanaklardan yoksun başarılı öğrencilerin en yüksek eğitim basamaklarına kadar öğrenim görmelerini sağlamak amacıyla, devletin mali olanaklarına göre parasız yatılı, burs, kredi ve benzeri yollarla gerekli yardımlar yapılır.

(3) Durumları dolayısıyla özel eğitime gereksinimleri olan çocukları ve gençleri, topluma yararlı kılacak biçimde yetiştirmek ve onlara sağlıklı, dengeli ve güçlü bir kişilik kazandırmak amacıyla, çağdaş ve bilimsel eğitim yöntem ve olanakları gözetilerek, gerek okul içinde gerekse okul dışında gerekli koruyucu, güçlendirici, geliştirici ve yetiştirici önlemler alınır". denilmektedir.

KKTC Milli Eğitim Yasası'nın temel ilkelerinden biri olan "Genellik ve Eşitlik" ile ilgili maddesinde de,

"(1) Her yurttaş, hiçbir ayırım gözetilmeksizin öğrenim ve eğitim hakkına sahiptir.

(2) Eğitimde, hiç bir kişiye, aileye veya zümreye ayrıcalık tanınmaz.” ifadeleri yer almaktadır.

Bunun yanı sıra, yine KKTC Milli Eğitim Yasası'nın 41,42,43 ve 44'üncü maddeleri özel gereksinimli bireylerin eğitimi ile ilgilidir. Yasanın 43. Maddesi aşağıdaki gibidir:

“43. Özel eğitimin amaç ve görevleri, Kıbrıs Türk milli eğitiminin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak şunlardır:

(1) Atatürk ilke ve devrimleri ve Atatürk Milliyetçiliği ile belirlenen doğrultuda sosyal ve kültürel bütünleşmeyi sağlamak;

(2) Özel eğitim gereksiniminde olan her öğrenciye ilgi ve yeteneklerini azami derecede geliştirme fırsatı ve olanağını vermek;

(3) Bu öğrencileri, kendilerine ve topluma yararlı yurttaşlar olarak yetiştirmek; gerektiğinde mesleki rehabilitasyonlarını sağlamak.”

Gerek Engelli Hakları Sözleşmesinde, gerekse KKTC Milli Eğitim Yasasında yer alan bu ifadeler **bütünleştirme** kavramı odağında anlam bulmaktadır. Bütünleştirme, her birey için bireysel farklılıkları ne olursa olsun, sosyal, kültürel, eğitimsel, yaşamsal etkinlik ve fırsatlardan tüm toplum üyelerinin eşit düzeyde yararlanmasını öngören bir üst kavramdır. Bütünleştirme en genel anlamda “toplumla” bütünleştirilmiş olmayı ya da bir toplumun üyesi olmayı ve bireyin topluma tamamlayıcı olarak katılmadığında toplumun yapısının eksik kalacağını ifade eden bir durum ya da olgudur. Özel gereksinimli bireyler toplumla bir bütün olarak düşünüldükleri sürece toplumsal yaşam zenginleşecektir.

Özel gereksinimli bireyler toplumla bütünleştirildiğinde; kabul görme, saygı ve hoşgörü, toplum içinde bir bütünlük, fırsat eşitliği, işbirliği, farklılıkların daha fazla tanınması, farklılıkları anlamaya çalışma ve farklılıklara uyum sağlama, toleransın artması, tüm alanlarda olanaklara ulaşılabilirlik, eğitime ve topluma daha fazla katılım, herkese uygun ve rahat, güvenli sosyal çevreler, tam katılımı kolaylaştırıcı, kapsayıcı değişim ve değişiklikler düzenlenebilir.

Özel gereksinimli bireylerin bütünleşmesi eğitim ortamlarında ve öğrenme çevrelerinde evrensel tasarım ilkelerinin uygulanması ile olasıdır. Evrensel tasarım ilkeleri; öğrencilere bilgi edinme ve öğrenme için seçenekleri çeşitlendirmeyi, öğrenciye bildiklerini sergilemeleri için zayıf ve güçlü yanları göz önünde bulundurularak düzenlenmiş yollar sunmayı, öğrencinin ilgi alanlarından yola çıkarak, onların kendilerini tanımlarını sağlamayı ve sınıf yönetimini sağlayarak öğrenmeye motive etmeyi içerir. Bu kapsamda eğitim ve öğretim sürecinde evrensel tasarım ilkelerini uygularken;

- Öğrencinin, özelliklerine ve ihtiyaçlarına uygun amaçlar belirlenmeli,
- Araç gereçler öğrenci gereksinimlerine göre uyarlanmalı,
- Öğrenme ortamı öğrencileri bağımsızlaştıracak şekilde düzenlenmeli,
- Bağımsız işlevde bulunmayı sağlayacak destek teknolojiler kullanılmalı,
- Öğretim yöntem ve tekniklerini yetersizliğe göre düzenlenmeli,
- Öğretme süreci yetersizlik türü ve öğrencinin güçlü yanlarına göre çeşitlendirilmeli,

- İletişim seçenekleri güçlü yanlarına göre çeşitlendirilmeli
- Değerlendirmede uyarlamalar yapılmalı,
- Öğrencilerin bilgi edinme kaynakları seçeneleştirilmeli ve
- Süreçte aile ve diğer profesyonellerle işbirliği ve ortak çalışma içinde olunmalıdır.

Özetle sınıfta özel gereksinimli bir öğrenci varsa:

- Sosyal kabul çalışmaları
- Ortam Düzenlemeleri
- Araç Gereç Düzenlemeleri
- Öğretimsel Uyarlamalar
 - Öğretim İçeriğinde Uyarlama
 - Ek Öğretim Amaçları
 - Öğretimin İçeriğini Basitleştirme
 - Öğretimin İçeriğini Farklılaştırma
- Öğretim Yönteminde Uyarlama
 - Öğretim Girdisinde Uyarlamalar “Öğretimin Zorluk Düzeyi” (Niceliğinde/Sunuluş Biçiminde/ Araç Gereçte)
 - Öğretim Çıktısında Uyarlamalar “Öğrenciden Beklenen Görevin Zorluk Düzeyi” (Niceliğinde/Sunuluş Biçiminde/ Araç Gereçte)
- Değerlendirme Uyarlamaları
- Öğrencinin Davranışlarının Kontrolü odağında “Sınıf Yönetimi” sağlanmalıdır.

Ancak yukarıdaki düzenlemelere yer verildiği durumda toplumla bütünleşmiş olarak özel gereksinimli öğrenciler de toplumda eşit hak ve olanaklara sahip ve bağımsız işlevde bulunabilen öğrenciler olacaktır. Bu nedenle, temel eğitim programını uygulayan başta öğretmen olmak üzere tüm ilgililer, özel gereksinimli öğrencilere uygun bütünleştirilmiş eğitim ortamları oluşturmalı ve bu yolla özel gereksinimli bireylerin toplumla bütünleştirilmesine katkı sağlamalıdır.

Ders Öğretim Programları

Bu başlık altında, Temel Eğitim Programı içinde yer alan Türkçe, matematik, hayat bilgisi, sosyal bilgiler, fen ve teknoloji, Kıbrıs Türk tarihi, teknoloji ve tasarım, beden eğitimi, müzik ve görsel sanatlar, din kültürü ve ahlak bilgisi, İngilizce derslerine ilişkin ders öğretim programları yer almaktadır. Her ders öğretim programında, gerekçe, ders öğretim programının amacı, program çıktıları, içerik, öğrenme çıktıları, öğrenme çıktılarıyla bağlantılı açıklamalar, temel beceriler, ara disiplinler, öğrenme çıktılarıyla program çıktıları arasındaki bağlantılara yer verilmektedir. Aşağıda alt başlıklar altında ders öğretim programlarının yapısı kısaca açıklanmıştır.

Gerekçe

Ders öğretim programının yapılış gerekçesi, genel yapısı ve niteliği, diğer derslerle bağlantısı, dersin yaşamla ilişkisi 200-250 sözcüğü geçmeyecek şekilde açıklanmıştır.

Ders Öğretim Programının Amacı

Ders öğretim programının amacı, programın nasıl bir öğrenen profili istediğini ortaya koyan genel bir ifadedir. Programın amacı, tek bir cümleyle ifade edilmiştir.

Ders Öğretim Programının Çıktıları

Ders öğretim programı çıktıları, program sonunda öğrencinin hangi niteliklerle/yeterliliklerle donanmış olacağını tanımlayan ifadelerdir. Program çıktılarını belirlemek için öncelikle alana ilişkin gereksinim analizi yapılmıştır. Gereksinim analizi sonucunda, olası program çıktıları belirlenmiştir. Olası program çıktıları, belirlenen ölçütlere uygunluk açısından (örneğin; etik kuralların dikkate alınıp alınmadığı, gerçekçi dile getirilip getirilmediği gibi) değerlendirilip kesinleşmiş ders öğretim programı çıktıları yazılmıştır. Ders program çıktılarının dersin amacıyla tutarlı olmasına, olabildiğince 10-15 ifadeyi geçmemesine, gerçekçi ve ulaşılabilir nitelikle olmasına, açık, gözlenebilir ve ölçülebilir olmasına dikkat edilmiştir.

İçerik

Bu aşamada, ders öğretim programının özellikleri dikkate alınarak içerik belirlenmiştir. İçerik oluştururken önce öğrenme alanları, sonra öğrenme alanlarına uygun üniteleri belirlenmiştir. Yine alana uygun olarak bazı programlarda içerik yalnızca bağımsız üniteler biçiminde oluşturulmuştur. Dersin yapısına göre sarmal ya da doğrusal programlama yaklaşımlarından biri kullanılmıştır. Görsel sanatlar dersi öğretim programında ise kübik programlama yaklaşımı tercih edilmiştir. Üniteler belirlendikten sonra, sıra ünitelere ilişkin olarak öğrenme çıktılarının yazılmasına gelmiştir.

Öğrenme Çıktıları

Öğrenme çıktıları dersin sonunda öğrencilerin sergilemesi gereken özellikleri ifade eder. Öğrenme çıktıları planlı, düzenli öğrenme-öğretme yaşantıları yoluyla bireylere kazandırılması düşünülen bilgiler, yetenekler, beceriler, tutumlar, ilgiler ve alışkanlıkların ifadesidir. Öğrenme çıktıları yazılırken; dersin süresine, öğrenci özelliklerine, çok ayrıntıya yer vererek çok fazla sayıda olmamasına dikkat edilmiştir.

Öğrenme çıktıları aşağıdaki ölçütler dikkate alınarak değerlendirilmiştir. Öğrenme çıktıları;

- Üst düzey düşünme becerilerini geliştirecek nitelikte midir?
- Öğrenci için gerçekten değerli midir?
- Öğrencilerin düzey ve özelliklerine uygun mudur?
- Öğrenme-öğretme ilkeleriyle uyumlu mudur?
- Ders öğretim programı çıktılarıyla tutarlı mıdır?

- Açık ve anlaşılır yazılmış mıdır?
- Birbirlerini destekler nitelikte midir?
- Gerçekleştirilebilecek nitelikte midir?

Her üniteye ilişkin öğrenme çıktıları yazıldıktan sonra, aşağıdaki çizelgede olduğu gibi, (Çizelge 1) öğrenme çıktılarına ilişkin olarak açıklamalara yer verilmiş; temel kavramlar, öğrenme çıktılarıyla ilişkili olarak programın temel aldığı beceriler ve ara disiplinler yazılmıştır.

Çizelge 1

Ünite ile İlgili Öğrenme Çıktıları, Açıklamalar, Temel Kavramlar, Beceriler, Ara Disiplinleri Gösteren Örnek Çizelge

	Öğrenme Çıktıları	Açıklamalar	Temel Kavramlar	Beceriler	Ara Disiplinler
ÜNİTE					

Ders Öğretim Programı Çıktıları ve Öğrenme Çıktıları İlişkisi

Öğrenme çıktıları yazıldıktan sonra, ünitelerle ilgili her bir öğrenme çıktısının hangi ders öğretim programı çıktısı/çıktılarıyla ilişkili olduğu belirlenmiştir. Bu süreç, dersin programa nasıl katkıda bulunduğu görülmesine ya da dersin programa olan katkısını artırmak için öğrenme çıktılarının yeniden gözden geçirilmesine katkı sağlamıştır.

Öğrenme Çıktıları ve Temel Beceriler Arasındaki İlişkiler

Öğrenme çıktıları yazıldıktan sonra, öğrenme çıktılarıyla programdaki temel beceriler ve bunların göstergeleri arasındaki ilişkiler kurulmuş ve programda belirtilmiştir.

Öğrenme Çıktıları ve Ara Disiplinler Arasındaki İlişkiler

Öğrenme çıktıları yazıldıktan sonra, öğrenme çıktılarıyla ara disiplinler arasındaki ilişkiler kurulmuş ve programda belirtilmiştir.

Yukarıda genel yapısı açıklanan ders öğretim programları, ekte verilmiştir.

Kaynakça

- Behçet, H. (1969). *Kıbrıs Türk maarif tarihi (1571-1968)*. Lefkoşa: Halkın Sesi Yayınları.
- Çağlar, M. & Reis, O. (2007). *Çağdaş ve küryerel eğitim planlaması*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Doğanay, A. (2007). Üst düzey düşünme becerilerinin öğretimi. A. Doğanay (ed.), *Öğretim ilke ve yöntemleri* (s.279-331). Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Fedai, H. (1993). Dil devriminin ilk 10 yılında Kıbrıs'tan saptamalar. *Yeni Kıbrıs* 9: 34-38.
- Kıbrıs Cumhuriyeti Anayasası. (1960). *Kıbrıs Hükümet Matbaası*, 16 Ağustos 1960.
- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Anayasası. (1985). *KKTC Resmi Gazete*, 5 Mayıs 1985.
- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Milli Eğitim Yasası. (1985). *KKTC Resmi Gazete*, 51, 11 Haziran 1986.
- Milli Eğitim Bakanlığı (KKTC MEB) (2005). *Kıbrıs Türk eğitim sistemi*. Lefkoşa.
- Orr, J. WC. (1972). *Cyprus under British rule*. London: Zeno Publisher.
- Süha, A. (1971). Kıbrıs Türk maarif tarihi. *Milletler arası birinci Kıbrıs tetkikleri kongresi*. Ankara: Türk Kültürü Araştırma Enstitüsü.
- Türkiye Cumhuriyeti Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Programları (TC MEB) (2005)*. ttkb.meb.gov.tr/program2.aspx adresinden elde edildi.
- Weir, WW. (1952). *Education in Cyprus, some theories and practices in education in the island of Cyprus*. Nicosia: Cosmos Press.

KKTC

MİLLÎ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANLIĞI

KIBRIS VE KIBRIS TÜRK TARİHİ DERSİ

ÖĞRETİM PROGRAMI

(6. - 8. SINIFLAR)

2016

TEPGEP Sorumlusu

Dr. Havva Dağsever

TEPGEP Yürütücüsü

Prof.Dr. Ahmet Pehlivan

Proje Danışmanları

Prof.Dr. Müfit Kömleksiz

Prof.Dr. Buket Akkoyunlu

Akademik Danışman

Prof.Dr. Mustafa Safran

Komisyon

Prof. Dr. Ali Efdal Özkul

Yrd. Doç. Dr. Bülent Kızılduman

Mehmet Karamanoğlu

Nazife Uçar (MA)

Yurdagül Akcansoy

Rasim Taş

Halil Selçuk

Bu program, Temel Eğitim Program Geliştirme Projesi (TEPGEP) kapsamında geliştirilmiş ve KKTC Millî Eğitim ve Kültür Bakanlığı, Talim ve Terbiye Dairesi tarafından KKTC ortaokullarında 2016-2017 öğretim yılından itibaren kullanılması için hazırlanmıştır.

KIBRIS VE KIBRIS TÜRK TARİHİ DERSİ PROGRAMI GİRİŞ

Gerekçe

Eğitim, paydaşları çok olan dinamik ve sürekli gelişen dünya koşullarına uyumu gerektiren bütünlüklü bir disiplindir. Bu nedenle yerel, ulusal ve evrensel değişimlere paralel olarak kesintisiz ve amaca uygun programlar yapılmalıdır. Eğitim tüm karmaşık ve dinamik yapısına rağmen önceden planlama ve programlama gerektirir. Dünya tarihinde, tarıma geçiş, imparatorlukların kurulması, sanayi devrimi gibi meydan okuyucular, yerleşik sosyal, siyasal, ekonomik ve kültürel yapıları dönüştürmüşlerdir. Günümüzde de “bilişim” olgusu bir meydan okuyucu olarak toplumları her yönden dönüştürmeye zorlamaktadır. 21. yüzyılda küreselleşme ve bilişim teknolojileriyle birlikte ortaya çıkan değişim eğilimleri, yalnızca insanların günlük yaşam alışkanlıklarında bir değişim yaratmanın ötesinde, içinde eğitimin de yer aldığı birçok sektör için paradigmatik bir kaymayı da beraberinde getirmiştir. Eğitim; bir kavram, sistem, yapı ve süreç olarak yeniden tanımlanırken eğitim sistemlerinin bileşenleri yapısal bir dönüşüm içine girmiştir. Bu durumda toplumların üç seçeneği vardır: dönüşümün öznesi olmak, dönüşüme ayak uydurmaya çalışmak, dönüşüme direnmek. Dünya coğrafyası bu üç seçeneğin de somut örneklerini sunmaktadır. Ülkeler, buldukları coğrafyalarda var olma stratejilerini yeni paradigmanın üzerine kurdukları eğitim sistemlerinin başarısına dayandırmışlardır. Köklü bir tarih zincirinin son halkası olan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin, dönüşümün öznesi olması beklenir. Karmaşık küresel dünya içinde bu konum, ancak eğitim sisteminde yapılacak sıçramalarla mümkün olabilir. Bu sıçramayı sağlaması beklenebilecek iyileştirmelerin üç ana ayak üzerine oturması gereklidir: Yenilikçi, demokratik ve bilimsel.

Yenilikçi, demokratik ve bilimsel bir eğitim hamlesinin öncelikle eğitim programlarından başlaması kaçınılmazdır. Bu bağlamda “Kıbrıs ve Kıbrıs Türk Tarihi” ders öğretim programı hazırlama gerekçesi de 21. yüzyılda değişen toplumsal ve evrensel koşulların sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Bilgi ve iletişimin dünyaya egemen olduğu çağımızda toplumsal ve evrensel sorunlar da artmaktadır. Bu gerçeklikle; Kıbrıs ve Kıbrıs Türk Tarihi dersi öğretim programlarının ve bu temele dayalı olarak ders kitapları, öğretmen yetiştirme, öğretim materyalleri hazırlama gibi yan unsurların da yenilenmesi ve geliştirilmesi gereklidir. Kıbrıs ve Kıbrıs Türk Tarihi öğretim programı hazırlanırken paydaşların görüşleri ve yerel unsurlar dikkate alınmıştır. Kıbrıs ve Kıbrıs Türk Tarihi ders programı hazırlanırken, özgür düşünebilen, problem çözme becerileri gelişmiş, insan haklarına saygılı, işbirlikli çalışabilen, girişimci ve uzlaşımçı bireylerin yetişmesi amacı önem kazanmıştır.

Kıbrıs ve Kıbrıs Türk Tarihi ders öğretim programı bilimsel tarih anlayışı ile öğrenciyi merkeze alan ilerlemecilik ve yeniden kurmacılık eğitim felsefelerini temel alan çok perspektifliliği dikkate almaktadır. “Kıbrıs ve Kıbrıs Türk Tarihi” programı bu felsefe ve vizyonla yazılmıştır.

Amaç

Ülkesinin tarihine, kültürel yapısına sahip çıkan, sorgulayan ve değerlendirebilen, barışçı ve demokratik anlayışa inanan, her türlü ayrımcılığa karşı mücadele eden, çağdaş ve teknolojik gelişmeleri takip eden ve uygulayabilen Kıbrıs'ın, dünya üzerindeki önemini Tarihi süreçlerle bağlantılı olarak açıklayıp kavrayabilen, ülke sorunlarına duyarlı, çözümler üretebilen ve bilimsel düşünceye sahip olan girişimci, üretken dünya ile bütünleşebilen bireyler yetiştirmektir.

Program Çıktıları

1. Kıbrıs ve Kıbrıs Türk Tarihi ile ilgili, anlatı, iddia, görüş ve kanıtları eleştirel olarak inceler.
2. Kıbrıs'ın Dünya Tarihi üzerindeki yerini tarihi süreçle bağlantılı olarak açıklar.
3. Ülke ve Dünya sorunlarına yaratıcı çözümler üretir.
4. Farklı kültürlerin varlığını kabul ederek evrensel değerleri özümser.
5. Tarih okur-yazarlığı becerisini kullanır.
6. Kıbrıs ve Kıbrıs Türk Tarihi ile ilişkili kültürel ve coğrafi mirası tanırlar ve korunması için harekete geçer.
7. Kıbrıs ve Kıbrıs Türk Tarihi ile ilgili tarih biliminin yöntemine uygun araştırmalar yapar.
8. Kıbrıs ve Kıbrıs Türk Tarihi ile ilgili kilit olgu, süreç, yer, isim ve kavramların özgül yanlarını ayırt ederek dünya tarihi ile ilişkilendirir.
9. Evrensel hukuka dayalı olarak haklarını savunup sonuçlandırmanın önemini kavrar.
10. Geçmiş farklı bakış açılarıyla ve yeni veriler doğrultusunda değerlendirir.
11. Geçmişteki insanların yaşamlarını öğrenerek ötekini kabul etmenin bir yaşam zenginliği olduğunu Kıbrıs ve Dünya tarihinden kanıtlar göstererek açıklar.
12. Barış ve Demokrasi kültürünü içselleştirir ve mücadele eder.

İçerik

Kıbrıs ve Kıbrıs Türk Tarihi ders öğretim programının içeriği hazırlanırken tarihi olaylar kronolojik olarak sınırlandırılmıştır. Kıbrıs tarihindeki olaylar zaman sıralaması şeklinde verilerek öğrencilerin olaylar arasında karşılaştırmalar ve benzetmeler yapması hedeflenmektedir. Programda içerik düzenlemesi yapılırken doğrusal yaklaşım izlenmiştir. Kıbrıs ve Kıbrıs Türk Tarihi ders öğretim programının içeriği, üniteler bağlamında sınıflara göre aşağıda ayrıntılı olarak verilmiştir.

6. Sınıf

Ünite 1: Dünyanın Oluşumu ve Kıbrıs

1. Dünyanın Oluşumu ve Yaşam
 - a. İlkel (Primitif) Zaman
 - b. Birinci Jeolojik Zaman
 - c. İkinci Jeolojik Zaman
 - d. Üçüncü Jeolojik Zaman
 - e. Dördüncü Jeolojik Zaman
2. Kıbrıs'ın Oluşumu ve Coğrafi Bölgeler
 - a. Jeolojik Yapı
 - b. Yüzey Şekilleri
 - c. Doğal Kaynaklar
 - d. İklim Özellikleri
 - e. Bitki Örtüsü ve Hayvanlar

Ünite 2: Kıbrıs'ta Eski Çağ Öncesi

1. Yazısız Dönem
 - a. Akrotiri Safhası (Kıbrıs'ta ilk İnsan)
 - b. Neolitik Dönem
 - c. Kalkolitik Dönem
 - d. Tunç Dönemi
 - Erken Tunç
 - Orta Tunç
 - Geç Tunç
2. Tarihin Başlangıcında
 - a. Yazının İcadı
 - b. Yazılı Belgelerde Kıbrıs
 - c. Kıbrıs'ta Yazı

Ünite 3: Kıbrıs'ta Eski Çağ'da Etkisi Görülen ve Hüküm Süren Uygarlıklar

1. Etkisi Görülen Uygarlıklar
 - a. Mısır
 - b. Hitit
 - c. Aka (Miken)-Dor Kolonileri
 - d. Fenike Kolonileri

2. Hüküm Süren Uygarlıklar
 - a. Asur
 - b. Mısır
 - c. Pers
 - d. Büyük İskender'in İmparatorluğu
 - e. Mısır Ptolemeleri
 - f. Roma

Ünite 4: Kıbrıs'ta Orta Çağ

1. Doğu Roma (Bizans) İmparatorluğu Egemenliğinde Kıbrıs
 - a. İslam Akınları ve Bizans
 - b. Ermeniler
 - c. Maruniler (Maronitler)
2. Isaac Comneneus (İsak Komnen) Egemenliği
3. Haçlı Seferleri ve İngiltere Krallığı
4. Templier (Templar) Şövalyeleri Dönemi
5. Lusignan (Lüzinyan) Egemenliği (Kıbrıs Latin Krallığı)
 - a. Kıbrıs Latin Kilisesi
 - b. Mağusa'da Ceneviz Yönetimi
 - c. Memlük Hâkimiyeti

Ünite 5: Yeni Çağ'ın Başlarında Kıbrıs

Venedik Egemenliği

7. Sınıf

Ünite 1: Kıbrıs'ta Osmanlı Egemenliği

1. 16. yüzyılda Akdeniz ve Kıbrıs'ın Durumu
2. Osmanlı Devleti'nin Adaya Geliş Nedenleri
3. Kıbrıs Adasının Fethi ve Sonrası
4. Adanın Şenlendirilmesi
5. Adadaki Gayrimüslimlerin Temsilcileri

Ünite 2: Osmanlı İdaresinde Adada Kurulan Yönetim Sistemi

- 1- İdari Düzen
- 2- Hukuk ve Adalet Teşkilatı
- 3- Askeri Örgütlenmeler ve Güvenlik
- 4- Toprak ve Vergi Düzenlemeleri
- 5- Osmanlı Düzenine Karşı Adada Oluşan Tepkiler

Ünite 3: Osmanlı İdaresinde Kıbrıs'ta Toplumsal Hayat

1. Sosyal Hayat
 - a. Aile Yapısı
 - b. Toplumlararası İlişkiler
 - c. Vakıf Teşkilatı
 - d. Eğitim Teşkilatı
 - e. Doğal Afetler
 - f. Salgın Hastalıklar-Sağlık Teşkilatı
2. Ekonomik Hayat
 - a. Esnaf Teşkilatı
 - b. Ziraat (Tarım)
 - c. Hayvancılık
 - d. Ticaret
3. Osmanlı Döneminde Adadaki Mimari Yapı

Ünite 4: Kıbrıs'ta Büyük Britanya İmparatorluğu (1878-1914)

1. 19. yy'de Dünya ve Osmanlı
2. Kıbrıs'ta Büyük Britanya
3. İdari Düzen

Ünite 5: I. Dünya Savaşı ve Sonrasında Adadaki Britanya Egemenliği (1914-1923)

1. I. Dünya Savaşı'nda Kıbrıs
2. Anadolu'daki Türk Kurtuluş Savaşı'nın Kıbrıs'a Yansımaları
3. Milli Kongre (Meclis-i Milli)
4. Toplumsal Hayat

Ünite 6 : Lozan Barış Antlaşması Sonrası Kıbrıs

1. Lozan ve Kıbrıs
2. Taç Kolonisi
3. 2.Milli Kongre
4. İngilizlere Karşı Adada Oluşan Tepkiler
5. Toplumsal Hayat

8. Sınıf

Ünite 1: 2. Dünya Savaşı ve Kıbrıs (1939-1945)

1. II. Dünya Savaşı öncesinde dünyadaki genel durum
2. II. Dünya Savaşı'nın Nedenleri, Evreleri ve Sonu
3. II. Dünya Savaşı'nın Kıbrıs'a etkisi
4. Kıbrıs'ta Siyasi Örgütlenmeler
5. II. Dünya Savaşı Yıllarında Adada Toplumsal Hayat

Ünite 2: 1945-1960 Dönemi

1. Dünyadaki gelişmeler
2. Rumların siyasi faaliyetlerini yoğunlaştırması ve silahlanma
 - a. 1950 plebisiti
 - b. Kıbrıs BM gündeminde
 - c. EOKA'nın Kuruluşu ve Faaliyetleri
3. Kıbrıs Sorununun Çözüm Denemeleri
 - a. 1955 Londra Konferansı
 - b. Radcliffe Anayasası
 - c. Mac Millan Planı
 - d. Vali Foot Planı
 - e. NATO'da Kıbrıs Sorunu
4. Evkafın Kıbrıslı Türklere Devri
5. Taksim Tezi ve 27-28 Ocak 1958 Olayları
6. Kıbrıslı Türklerin Askeri Örgütlenmeleri ve TMT
7. Toplumsal Yaşam

Ünite 3: Kıbrıs Cumhuriyet'i Süreci (1959-1963)

1. İngiltere'nin Adanın Yönetiminden Çekilme Nedenleri
2. Kıbrıs Cumhuriyeti'nin Kuruluş Antlaşmaları
 - a. Zürih Antlaşması
 - b. Londra Antlaşması
 - c. Garanti Antlaşması
 - d. Askeri İttifak Antlaşması
3. Kıbrıs Cumhuriyeti'nin yapısı
4. Cumhuriyetin ilanı ve yeni devlete bakış açıları
5. Cumhuriyetin ilk üç yılı
6. Toplumsal Yaşam

Ünite 4: Ortaklık Cumhuriyetinin Sorunlu Yılları 1963-1967 Dönemi

1. Toplumlararası sorunların sebepleri
2. Akritas Planı
3. Toplumlararası Çatışmaların Başlaması
4. Birleşmiş Milletler Barış Gücü'nün Adaya Gelişi
5. Johnson Mektubu
6. 1964 Olayları, Erenköy ve Üniversiteli Gençler

7. Kıbrıslı Türklerin İktisadi Abluka Yılları
8. Kıbrıslı Türklerin Sosyal, Kültürel ve Ekonomik Hayatı

Ünite 5: Geçici Kıbrıs Türk Yönetimi'nden Barış Harekâtına (1967-1974)

1. 1963 Sonrası Türklerin Siyasi Örgütlenmeleri
2. Geçitkale-Boğaziçi Olayları
3. Toplumlararası Görüşmelerin Başlaması
4. Kıbrıslı Türklerin Sosyal, Kültürel ve Ekonomik Hayatı

Ünite 6: Cunta Darbesi ve Barış Harekâtı (1974-1983)

1. 15 Temmuz Darbesi ve Sonuçları
2. Türkiye Cumhuriyeti'nin Müdahalesi ve I. Barış Harekâtı
3. Cenevre Görüşmeleri
4. II. Barış Harekâtı ve Sonuçları
5. 1974 Barış Harekâtına Dünyanın Bakışı
6. Kıbrıs'ta Kayıplar Sorunu
7. Otonom Kıbrıs Türk Yönetimi'nin Kuruluşu
8. Kıbrıs Türk Federe Devleti'nin Kuruluşu ve Sonrası
9. Adada Barış Girişimleri ve Toplumlararası Görüşmelerin Yeniden Başlaması

Ünite 7: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Dönemi (1983'ten Günümüze)

1. KKTC'nin İlanı ve Yansımaları
2. KKTC'den Günümüze Siyasal Gelişmeler
3. KKTC'den Günümüze Sosyal, Ekonomik ve Kültürel Yaşam

6. Sınıf

Ünite 1: Dünyanın Oluşumu ve Kıbrıs	Öğrenme Çıktıları	Açıklamalar	Temel Kavramlar	Beceriler	Ara Disiplinler
1. Dünyanın Oluşumu ve Yaşam	Evrenin, dünyanın kara ve okyanusların oluşumunu birbirine bağlı olarak açıklar.	Bu bölümde büyük patlama, galaksilerin oluşumu, samanyolu galaksisi ve güneş sistemine kısaca ve şekillerle değinilir.	Evren, büyük patlama, galaksi, güneş sistemi	Araştırma	
	Dünyanın oluşumu ile yaşamın oluşumu arasındaki bağlantıları kavrar.	Dünyanın oluşumu, kıtaların ilk durumları daha sonra kıtaların ayrılması vurgulanır.	Okyanus (su), Kıta, yaşam	Görsel Materyali Okuma	
2. Kıbrıs'ın Oluşumu ve Coğrafi Bölgeler	Tarihöncesi devirlerin özelliklerinden yararlanarak canlılığın başlamasına ilişkin tartışmalar yapar.		Tarih öncesi devirler	Eleştirel ve Yaratıcı Düşünme, Araştırma	
	Kıbrıs'ın jeolojik oluşum evrelerini açıklar.	Kıtaların nasıl ve neden ayrıldığı verilirken Kıbrıs'ın nasıl ayrı bir ada olarak oluştuğu evreleriyle açıklanır.	Ada, tektonik hareket	Araştırma	Duyarlı ve Etkin
	Adanın iklimi, bitki örtüsü (flora) ve hayvan çeşitliliğinin özgünlüğün (fauna) Jeolojik oluşum süreçleriyle ilişkilendirerek açıklar.	Kıbrıs'ın coğrafyası, iklimi ve bitki örtüsünü belirleyen coğrafi ve biyolojik faktörler açıklanır ve Adaya özgü bitki ve hayvanlar tanıtılır.	İklim, bitki örtüsü, endemik	Görsel Materyali Okuma	Vatandaşlık

Ünite 2: Kıbrıs'ta Eski Çağ Öncesi Dönemler	Öğrenme Çıktıları	Açıklamalar	Temel Kavramlar	Beceriler	Ara Disiplinler
1. Yazısız Dönem	Tarih öncesi çağların özelliklerini ve Kıbrıs'ta bu devirlerin nasıl yaşandığını açıklar	Tarih öncesi çağlarda Kıbrıs'ta ortaya çıkan buluntu ve bulgulara değinilerek adadaki ilk insan yaşamı hakkında bilgi verilir.	Paleolitik, Epi-paleolitik, Mezolitik ve Neolitik, çağ, devir, MÖ, MS,	Problem çözme	
	Taş Çağı Kıbrıs'ta nasıl bir yaşam olduğunu yer ve zaman şartlarına bağlı olarak değerlendirir.	Taş Çağı'nın genel özelliklerini, Kıbrıs'ta bu dönemlere ait yapı eşya ve yerleşim yerlerine değinilir. Taş ve kemik aletler ile seramikler anlatılır.	Kültür, toplum, halk, figürin, idol	Araştırma, Eleştirel ve Yaratıcı Düşünme	
a. Akrotiri Safhası (Kıbrıs'ta İlk İnsan)	Akrotiri kültüründe ve Neolitik Çağ'da Kıbrıs'ta yaşam koşullarının çevre kültürlerle olan etkileşimini açıklar.	<i>Akrotiri kültürü</i> ve Neolitik Çağ'da genel özellikleri vurgulanır, bu devirlerde Kıbrıs'taki yaşam ile çevre kültürleri arasındaki etkileşimine değinilir.	Seramik, obsidyen	Araştırma	
b. Neolitik Dönem	Yazısız döneme ait Kıbrıs'taki kültür varlıklarının yerlerini ve önemini kavrar.	Kıbrıs'taki ilk insan izi görülen Ağrotur (Akrotiri) ve yerleşim yerleri olan Klimonas, Shillurakambos, Tatlısu, Limnidi kavalığı gibi bölgeler harita üzerinde gösterilir.	Antik yerleşim yeri, Arkeoloji	Problem Çözme, İşbirliği, Girişimcilik	Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık, Ekonomik Katılım
c. Kalkolitik Dönem	Tarih öncesi dönem ile ilgili kanıtlara dayalı olarak günlük yaşamı yansıtan ürünler ortaya koyar.	Tarih öncesi çağlarda yaşamın nasıl olduğu üzerinde durulur. Öğrencilerin Söz konusu dönemlerle ilgili yerleşim yerlerinden birini seçip günlük yaşamın nasıl olduğunu sergileyen şiir, resim, öykü vb yazmaları sağlanır.	Eleştirel ve Yaratıcı Düşünme		

d. Tunç Dönemleri	Tarih öncesi çağların neden belli başlı madenlerle adlandırılma nedenlerini açıklar.	Bakır, Tunç ve Demir madenlerinin genel özelliklerine değinilir. Maden devirlerinde adı geçen madenlerle yapılan aletlerin ve eşyaların hangi amaçla kullanıldığı vurgulanır.	Maden, bakır, kalay, alaşım, tunç, demir, külçe	Araştırma ,	
	Eski yerleşim yerlerinin oluşmasında coğrafi koşulların oynadığı rolleri kavrar.	Yerleşim yerlerinin üzerine kurulduğu coğrafi şekiller incelenir, geçmişte ve günümüzde iklim koşullarının yerleşim yerlerine etkisine dikkat çekilir.	Akdeniz iklimi, maki, körfez, flora ve fauna	Okur Yazarlık	
2. Tarihin Başlangıcında	a. Yazının icadı	Yazılı dönemle yazısız dönem arasındaki farkları belirler.	Yazının bulunuşunun dünyaya ve insanlığa etkileri vurgulanarak iki dönem arasındaki farklılıklar belirtilir	Okur Yazarlık, Problem Çözme	
		Yazılı dönemde Kıbrıs'ta kullanılan yazıların incelenir.	Kıbrıs'ta kullanılan Fenike yazısı, KıproMinos yazısı vb yazılar incelenir	Çivi yazısı, hiyeroglif yazı, hece yazısı	Problem Çözme
b. Yazılı Belgelerde Kıbrıs c. Kıbrıs'ta Yazı					

Ünite 3: Kibris'ta Eski Çağ'da Etkisi Görülen ve Hüküm Süren Uygarıklar	Öğrenme Çıktıları	Açıklamalar	Temel Kavramlar	Beceriler	Ara Disiplinler
1. Etkisi Görülen Uygarıklar a. Mısır b. Hitit c. Aka (Miken)-Dor Kolonileri d. Fenike Kolonileri	Kibris'a verilen isimlerle Kibris'in coğrafi konumu ve doğal özellikleri arasındaki bağlantıları kavrar.	Kibris'ın tarih boyunca aldığı isimler ve anlamları verilir. Bu isimlerin adaya hangi özelliklerinden dolayı verildiğine değinilir.	Uygarlık, egemenlik, koloni, İbrance, Tanrıça, konum	Görsel Materyali Okuma	
	Eski Çağ'da Kibris'a etkisi olan uygarıkların adaya geliş nedenlerini ve ada kültürüne etkilerini açıklar.	Kibris'a hâkim olan uygarıkların askeri, siyasi ve doğal kaynaklar vb nedenlerle adaya gelişleri vurgulanır. Bu uygarıkların ada kültürüne yaptığı siyasi, askeri, ticari, mimari vb etkileri belirtilir.	Uygarlık, egemenlik, kavim, üs, koloni, isyan	Eleştirel ve Yaratıcı Düşünme	
2. Hüküm Süren Uygarıklar a. Asur b. Mısır c. Pers d. Büyük İskender'in imparatorluğu	Kibris'taki Eski Çağ uygarıklarının kullandıkları yönetim şekillerini, dönemin özelliklerini gözönüne alarak değerlendirir.	Aka ve Dor Kolonileri ile Fenike kolonilerinin kurdukları yerler üzerinde durulur ve bu yerlerin özellikleri vurgulanır. Söz konusu kolonilerin adaya yaptıklarının olumlu ve olumsuz katkıları karşılaştırılır.	Donanma, deniz ticareti, alfabe		
	Eski Çağ'da Kibris ekonomisinin temel	Mısır, Hitit, Aka-Dor ve Fenike kolonileri, Asur, Pers, Büyük İskender, Ptolome ve Roma uygarıklarının kullandıkları yönetim şekilleri açıklanır. Yönetim şekilleri arasındaki farklar vurgulanır.	Polis (şehir devleti), yönetim, isyan	Pproblemler Çözme, Eleştirel ve Yaratıcı Düşünme	

e. Mısır Ptolemeleri f. Roma	kaynaklarını ve işleviş biçimlerini açıklar.				
	Eski Çağ'da Kıbrıs'taki inanç sistemlerini belirler	Kıbrıs adasındaki dini yapıyı açıklar. Kıbrıs'ta çok tanrılı dinleri ve tek tanrılı dinleri açıklar.	Paganizm (çok tanrılı), Hristiyan, Musevi, Tevrat, İncil	Eleştirel ve Yaratıcı Düşünme	
	Eski Çağ Uygarlıklarının ekonomik ve siyasal özelliklerinden yola çıkarak Kıbrıs adasının jeostratejik önemini açıklar. Eski Çağ'da Kıbrıs'a hâkim olan uygarlıkların adaya geliş nedenlerini ve Kıbrıs kültürüne etkilerini açıklar. Eski Çağ uygarlıklarından kalan Kıbrıs'taki maddi kültür varlıklarını tanıtır.	Eski Çağ uygarlıklarının adada kurdukları yerleşim yerlerini harita üzerinde gösterir. Adadaki uygarlıkların buluntuları, yerleşim yerleri ve tarihi eserleri üzerinde durulur.	Manastır, Antik tiyatro, Mozaik, Kral mezarı	Görsel Materyali Okuma, İşbirliği	Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık

Ünite 4 Kıbrıs'ta Orta Çağ	Öğrenme Çıktıları	Açıklamalar	Temel Kavramlar	Beceriler	Ara Disiplinler
1. Doğu Roma İmparatorluğu Egemenliğinde Kıbrıs a. İslam Akınları ve Bizans b. Ermeniler c. Maruniler (Maronitler)	Orta Çağ'da dünyadaki ve Kıbrıs'taki siyasi durumu devletlerarası ilişkiler bakımından değerlendirir	Orta Çağ'da dünyadaki siyasi, dini ve kültürel gelişmeler ile çağın özellikleri hakkında durulur. Orta Çağ'da Kıbrıs'a egemen olan devletler vurgulanır.	Feodalizm, Haçlı Seferleri, Latin	Okur Yazarlık, Araştırma	Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık
	Doğu Roma ve Batı Roma İmparatorlukları arasındaki siyasi, mezhepsel, kültürel, mimari farkları karşılaştırır.	Roma İmparatorluğunun ikiye ayrılmasının neden ve sonuçlarına değinilir. İki İmparatorluk arasındaki siyasi, mezhepsel, kültürel, mimari farklılıklar vurgulanır.	Kavimler göçü, Rumca, Patirik, Papa, Katolik, Ortodoks, İmparatorluk.	Eleştirel ve Yaratıcı Düşünme	
2. İsaac Comneneus'un Egemenliği	Doğu Roma Döneminde Kıbrıs'ta yapılan İslam akınlarının nedenlerini ve sonuçlarını değerlendirir.	İslam akınlarının özellikleri üzerinde durulur. Bizans'ın bu akınlara karşı aldığı önlemler araştırılır. Bu akınlar ile Hala Sultan Türbesi ilişkilendirilir ve günümüze kadar süren etkileri sorgulanır.	İslam, Halife, türbe, tekke İslamiyet, Kuran-ı Kerim	Araştırma	
3. Haçlı Seferleri ve İngiltere Krallığı	Haçlı Seferleri'nin Kıbrıs'a etkilerini açıklar.	Haçlı Seferleri'nin özellikleri açıklanır. İsaac Comneneus'un adada kurduğu krallık üzerinde durulur. 3. Haçlı Seferi ile adadaki İngiliz egemenliği vurgulanır.		İletişim ve Bilgi Teknolojileri Yeterliği	
4. Templier (Templar) Şövalyeleri Dönemi		İsaac Comneneus döneminde yapılan III. Haçlı Seferi'ni İngiliz Krallığı ve İngiltere Kralı I Richard ile ilişkilendirir. I. Richard'ın adayı Templier Şövalyelerine satılması açıklanır.			
5. Lusignan (Lüzinyan) Egemenliği (Kıbrıs)	Orta Çağda Kıbrıs'ta dini yapının oluşumunu siyasi ve ekonomik nedenlerle birlikte açıklar.	Kıbrıs'ta Katoliklik ve Ortodokslik mücadelesi üzerinde durulur. Bu dönemde adadaki İslam akınlarının etkileri açıklanır.	Başpiskopos	Araştırma	

Latin Krallığı)	Orta Çağ'da Kıbrıs'ta yaşanan siyasi ve kültürel gelişmelerin günümüze yansımalarına yordar (tahmin eder)-	Orta Çağ'da kurulan yönetimlerin dini, dili, siyasi, kültürel, toplumsal mirasını açıklar ve günümüze yansımalarını irdeler.	Krallık, Gotik	Eleştirel ve Yaratıcı Düşünme	
a. Kıbrıs Latin Kilisesi	Kıbrıs'ta kurulan Lusignan krallığının siyasi, dini, toplumsal, kültürel ve mimari özelliklerini belirler.	Lusignan Krallığı'nın adada kurulması ve bu dönemde adada kurulan feodal yönetim açıklanır. Tapınak Şövalyeleri'nin adadaki etkileri araştırılır. Adada Katolik kilisesinin kurulması ve papanın yayınladığı fermanının etkileri irdelenir.	Katedral	Görsel Okuryazarlık	
b. Mağusa'da Ceneviz Yönetimi	Kıbrıs'ın jeopolitik-jeostratejik önemini Ortaçağ'da yaşanan uluslararası rekabette örnekler vererek kanıtlar.	Lusignan döneminde adada Venedik-Ceneviz rekabeti üzerinde durulur.	Angarya, korsan, donanma, cumhuriyet,	Problem Çözme, İletişim ve Bilgi Teknolojileri Yeterliliği	
c. Memlük Hâkimiyeti	Orta Çağ'da Kıbrıs ekonomisinin kaynaklarını adanın jeostratejik özellikleriyle ilişkilendirir.	Lusignan Memlük ilişkileri vurgulanır.	Lusignan Krallığı'nın Anadolu ve Ortadoğu devletleriyle ilişkileri analiz edilir.		
	Orta Çağ'da Kıbrıs'ta yaşanan siyasal dönüşümlerin adanın sosyal ve kültürel yapısına etkilerini tartışır.	Lusignan döneminde adada yapılan tarihi eserler ve özellikleri üzerinde durulur.			

Ünite 5: Yeni Çağ'ın Başlarında Kıbrıs	Öğrenme Çıktıları	Açıklamalar	Temel Kavramlar	Beceriler	Ara Disiplinler
Venedik Egemenliği	Yeni Çağ'ın başlarında dünyadaki ve Kıbrıs'taki siyasi durumu devletlerarası ilişkiler bakımından değerlendirir.	Yeni Çağ'ın başlarında dünyadaki siyasi, dini ve kültürel gelişmeler ile çağın özellikleri hakkında durulur. Yeni Çağ'da Kıbrıs'a egemen olan devletler vurgulanır.	Fetih, cihad, köle, isyan, vergi, egemenlik,	Eleştirel ve Yaratıcı Düşünme	Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık
	Venedik idaresinde Kıbrıs'ın siyasi, dini, toplumsal, kültürel ve mimari özelliklerini açıklar.	Venedik dönemindeki siyasi, dini toplumsal ve mimari özellikler üzerinde durulur.	Hâkimiyet, elçi	Araştırma, Problem Çözme,	
	Yeni Çağ'da Kıbrıs'ta yaşanan siyasal dönüşümlerin adanın sosyal ve kültürel yapısına etkilerini tartışır.				

7. Sınıf

Ünite 1: Kıbrıs'ta Osmanlı Egemenliği	Öğrenme Çıktıları	Açıklamalar	Temel Kavramlar	Beceriler	Ara Disiplinler
1. 16. yüzyılda Akdeniz ve Kıbrıs'ın Durumu	16. yüzyılda Akdeniz'de yaşanan devletlerarası egemenlik mücadelesini Kıbrıs ile ilişkilendirerek analiz eder.	16. yy'de Akdeniz'de faaliyet gösteren (Venedik, Ceneviz, Mamluk, İngiliz, Fransız, Hollanda) devletlerin neden mücadele ettiklerinin üzerinde durulur. Osmanlı-Venedik, Venedik-Ceneviz rekabetinin Doğu Akdeniz'de Kıbrıs'a etkisi vurgulanır. Ayrıca Mamluk, Venedik, Osmanlı ilişkisine değinilir.	Hâkimiyet, ada, korsan(lık), coğrafi konum	Okuryazarlık (Görsel Okuma), Araştırma	
2. Osmanlı Devleti'nin Adaya Geliş Nedenleri	Osmanlı Devleti'nin adayı fethi nedenlerini (farklı açılardan, siyasi, ekonomik, coğrafi, diplomatik) değerlendirir. Kıbrıs'ın ekonomik ve sosyal hayatını fethi öncesi ve fethi sonrası olmak üzere karşılaştırır.	Osmanlı Devleti ile Kıbrıs'ın fethi önceki ekonomik ve siyasi ilişkileri açıklar Kıbrıs'ın siyasi, ekonomik ve dini fethi nedenleri bağlantılı olarak ele alınır.	Fethi, egemenlik, üs, siyasi ilişki, hukuki bağ, halifelik, angarya, Hala Sultan, hac, Ortodoks, Katolik,	Okur Yazarlık (Görsel Okuma) , Araştırma, İşbirliği, Eleştirel ve Yaratıcı Düşünme	
3. Kıbrıs Adasının Fethi ve Sonrası	Fethi kavramını açıklayarak Türk tarihinden örnekler verir. Türk fetihlerinin ahlaki, ekonomik ve uluslararası gerekçelerini analiz eder.	Kıbrıs'ın fethi öncesinde Osmanlı Devleti'nin donama ve askeri hazırlıkları, Şeyhülislamın fetvası, adanın ticari ablukaya alınması gibi fethi hazırlıklarına değinilir.	Abluka, fetva	Araştırma, Okur Yazarlık, İşbirliği, Eleştirel Düşünme	

	Kıbrıs'ın fethinin aşamalarını tarafların bakış açılarından gerekçeleriyle açıklar.	Venedik'in surları güçlendirmesi, Avrupa'dan yardım istemesi, yerli halkın gönlünü almaya çalışması (Osmanlı ve Kıbrıs taraflarının da neler yaptıkları verilmeli) vb. konular üzerinde durulur.	
	Osmanlı Devleti'nin Kıbrıs'ın fethi ve sonrasında adada karşılaştıkları zorlukları değerlendirir.	Kıbrıs'ın ada olma özelliğinden ve Venedik savunmasından dolayı, fethi Osmanlı Devleti açısından, zorlukları seferin başlangıç ve bitiş süresi ile ilişkilendirilir. Kıbrıs adasındaki kalelerin fethi sırasındaki durumları karşılaştırılır. İnebahtı Deniz Savaşı üzerinde durulur.	Kadirga, donanma, haçlı, kale
	Osmanlı Devleti'nin şenlendirme politikasının, sosyal, ekonomik ve dini nedenlerini analiz eder.	Osmanlı Devleti'nin adayı fethettikten sonra adanın durumuna değinilir. Osmanlı'nın şenlendirme politikası açıklanır. Yerli halkın durumu irdelenir.	Okur Yazarlık (Görsel Okuma), Araştırma, İşbirliği, İletişim ve Bilgi Teknolojileri Yeterliği
4. Adanın Şenlendirilmesi	Osmanlı'nın şenlendirme politikasını örnekler vererek açıklar.	Sürgün kanununun neleri içerdiği ve nasıl uygulandığı üzerinde durulur.	Tahrir, şenlendirme, sürgün, imar, ferman, nüfus, gayrimüslim, esnaf
5. Adadaki Gayrimüslimlerin Temsilcileri	Müslümanlar ile Gayrimüslimler arasındaki benzerlikleri ve farklılıkları ifade eder	Gayrimüslimlerin kökenleri adaya nereden geldikleri ve nerede yaşadıkları üzerinde durulur. Gayrimüslimlerle Müslümanların yaşayış ve düşünceleri arasındaki benzerlik ve farklılıklara örnekler verilir.	Okur Yazarlık, Eleştirel Düşünme, Araştırma

	Osmanlı öncesi ve dönemdeki adada yaşayan gayrimüslimlerin haklarını karşılaştırır.	Gayrimüslimlerin Osmanlı öncesi durumundan bahsedilerek Osmanlı idaresinde elde ettikleri haklar üzerinde durulur.	Gayrimüslim, Müslim, Başpiskopos, Müftü, Ortodoks, Katolik Ermeni, Latin, Dragoman, millet, Tebaa, reaya, kocabaş, konsolos, murahassa, Miri peşkeş	Okuryazarlık, Eleştirel Düşünme, Araştırma,	
	Osmanlı idaresinde adada yaşayan gayrimüslimlerin kendi aralarındaki farklarını araştırır ve tartışır.	Katolik, Ortodoks, Maronit, Ermeni, Yahudi toplulukları incelenir benzerlik ve farklılıklarına değinilir.	Gayrimüslim, Müslim, Başpiskopos, Müftü, Ortodoks, Katolik Ermeni, Latin, Dragoman, millet, Tebaa, reaya, kocabaş, konsolos, murahassa, Miri pişkeş	Okuryazarlık, Eleştirel Düşünme, Araştırma	

Ünite2: Osmanlı İdaresinde Adada Kurulan Yönetim Sistemi	Öğrenme Çıktıları	Açıklamalar	Temel Kavramlar	Beceriler	Ara Disiplinler
1. İdari Düzen	Adada fetihten sonra oluşturulan idari yapıyı ve bu yapının zaman içinde değişikliklere uğramasının nedenlerini analiz eder.	Beylerbeyliğinin yapısına değinilerek bu düzenin içerisinde yer alan sancak, kaza ve nahiyeye kavramları verilir. Bu yapıya dâhil olan bölgeler bölümleriyle harita ve şematik olarak gösterilir. Osmanlı devletinin adayı fethinden sonra burada kurduğu idari yapı üzerinde durulur.	Beylerbeyi, Sancak, Sancakbeyi, kaza, nahiyeye toplumsal dönüşüm	Okuryazarlık, Araştırma	
			Beylerbeyi, Sancak, Sancakbeyi, kaza, nahiyeye	Okuryazarlık, Araştırma	

<p>2. Hukuk ve Adalet Teşkilatı</p>	<p>Örnek olaylardan yola çıkarak fetihten sonra kurulan hukuk ve adalet düzenini değerlendirir.</p>	<p>Örfi ve Şeri hukuk kurallarının Osmanlı hukuk sistemine etkisi ile kadıların yargıdaki yeri değerlendirilir. Ayrıca Gayrimüslimlerin Osmanlı hukuk sistemi ile bağlantıları belirtilir.</p>	<p>Hak, hukuk, Adalet, Kadı, Şeriye Mahkemeleri, Tanzimat, nizamiye, temyiz, Örfi, Şeri, naip, tercüman, hukuk, Kilise mahkemesi</p>	<p>Okuryazarlık, Araştırma, Eleştirel ve Yaratıcı Düşünme</p>	
<p>3. Askeri Örgütlenmeler ve Güvenlik</p>	<p>Adanın güvenliğini sağlayan yapının nasıl oluşturulduğunu analiz eder.</p>	<p>Kıbrıs'ta askeri örgütlenmenin (Yeniçeri ağası, dizdar, subaşlar, sipahiler, cebeciler vd) görev ve yetkileri üzerinde durulur.</p>	<p>Güvenlik, iç güvenlik, Alaybeyi, kale, subaşı, dizdar, taşra, azap, Yeniçeri, sipahi vb. teşkilat, beylerbeyi, sancak beyi</p>	<p>Okuryazarlık, Araştırma, Eleştirel ve Yaratıcı Düşünme</p>	
<p>4. Toprak ve Vergi Düzenlemeleri</p>	<p>Osmanlı Devleti'nin adada uyguladığı toprak düzeninin adalıları nasıl etkilediğini değerlendirir.</p>	<p>Mülk topraklarının dışındaki ada topraklarının Osmanlı padişahına ait olduğu açıklanarak bu toprakların halkın kullanımına nasıl verildiğine değinilir.</p>	<p>Cizye, Öşür, miri arazi, mülk düzeni, has, zeamet tımar, köylü, dirlik</p>	<p>Okuryazarlık, Araştırma, Eleştirel ve Yaratıcı Düşünme</p>	<p>Ekonomik katılım</p>
	<p>Osmanlı Devleti'nin adada uyguladığı vergi düzeninin uygulama ve sonuçlarını açıklayan örnekler sunar.</p>	<p>Şeri ve Örfi vergiler açıklanır, bu vergilerin nasıl toplandığına ve halk üzerindeki etkilerine değinilir.</p>	<p>Cizye, Öşür, miri arazi, mülk düzeni, has, zeamet tımar, köylü, dirlik</p>	<p>Okuryazarlık, Araştırma, Eleştirel ve Yaratıcı Düşünme</p>	
	<p>Vergilerin ada halkının refah düzeyi üzerindeki etkisini ilişkilendirir.</p>				

<p>5. Osmanlı Düzenine Karşı Adada Oluşan Tepkiler</p>	<p>Adada Osmanlı yönetimine karşı oluşan tepkilerin neden ve sonuçlarını açıklar.</p>	<p>Osmanlı yönetimine karşı oluşan isyanlar arasındaki bağlantıları ortaya koyar.</p>	<p>Osmanlı yönetimine karşı oluşan tepkilerin genel nedenleri irdelenir ve tepkilerin topluma olan etkileri vurgulanır.</p>	<p>İsyan, piskopos, metropolit, kuraklık, milliyetçilik, Mora, Mısır, ferman, Rüşvet, vergi</p>	<p>Okuryazarlık, Araştırma, Eleştirel ve Yaratıcı Düşünme</p>	<p>Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık</p>
<p>Ünite 3: Osmanlı İdaresinde Kıbrıs'ta Toplumsal Hayat</p>						
<p>1. Sosyal Hayat</p>						
<p>a. Aile Yapısı</p>	<p>Adada yaşayan gayrimüslüm ve Müslüman ailelerin hayatları arasındaki benzerlik ve farklılıkların nedenlerini analiz eder.</p>	<p>Müslüman ve Gayrimüslimler arasındaki aile yapısındaki farklılıkları değerlendirilir.</p>	<p>Osmanlı döneminde adadaki Müslüman ile Gayrimüslimler arasındaki aile yapısındaki farklılıkları değerlendirilir.</p>	<p>Vasi, evlatlık, besleme, Şeri Mahkeme, Mehir, nafaka</p>	<p>Okuryazarlık, Eleştirel ve Yaratıcı Düşünme,</p>	<p>Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık</p>
<p>b. Toplumlarası İlişkiler</p>	<p>Müslüman ve gayrimüslim halkların toplumsal yaşantılarındaki farklılıklar, din anlayışları toplum içi ve toplumlar arası ilişkilerini analiz eder.</p>	<p>Osmanlı toplumundaki gündelik hayatı (Komşuluk ilişkileri, İslâmiyet'e geçme, gelenekler, törenler, merasimler adetler vb.) belirtir.</p>	<p>Osmanlı toplumundaki gündelik hayatı (Komşuluk ilişkileri, İslâmiyet'e geçme, gelenekler, törenler, merasimler adetler vb.) belirtir.</p>	<p>İhtida, Şer'i mahkeme, kilise, cami, kadı, ayin, namaz</p>	<p>Okuryazarlık, Eleştirel Düşünme</p>	<p>Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık</p>

c. Vakıf Teşkilatı	Osmanlı vakıf sisteminin temellerini açıklar. Vakıfların Kıbrıs toplumuna etkilerini örneklendirir.	Vakıf sistemini açıklar. Vakıf eserleri olarak cami, okul çeşme vb. kurumlardan bahsedilir. Bu kurumların toplumsal hayattaki yeri vurgulanır.	Mütevelli, cami, çeşme, vakıf, evkaf, nazır, vakfiyye, bağış, kadı, bayındırlık, hayır kurumu	Okuryazarlık, Araştırma, Eleştirel ve Yaratıcı Düşünme,	Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık
	Vakıfların kuruluş nedenlerini ve günümüzle olan bağlantılarını sorgular.	Günümüzdeki vakıf eserlerinin neler olduğu üzerinde durularak Osmanlı Vakıf sistemi ile günümüz arasında bağlantı kurulur.	Mütevelli, cami, çeşme, vakıf, evkaf, nazır, vakfiyye, medrese, su kemeri, arazi, han hamam, mektep, bağış, kadı, bayındırlık, hayır kurumu	Okuryazarlık, Araştırma, Eleştirel ve Yaratıcı Düşünme	Ekonomik Katılım
d. Eğitim Teşkilatı	Osmanlı Devleti idaresinde adadaki eğitim sisteminin yapısını açıklar.	Osmanlı İdaresi'nde Kıbrıs'ta uygulanan eğitim sisteminin bölümleri açıklanarak topluma etkileri irdelenir. Bu sistem içerisinde Gayrimüslimlerin farklılıkları belirtilir.	Medrese, sıbyan, rüştiye, müderris, mektep, idadi, amin alayı	Okur Yazarlık, Eleştirel Düşünme	
e. Doğal Afetler	Doğal afetlerin sosyal ve ekonomik hayata etkilerini sorgular.	Sel, Kuraklık Deprem, Çekirge İstilaları vb. doğal afetler toplumsal hayata etkileri açıklanır.	Çekirge, deprem, kuraklık, kıtlık, vergi	Okuryazarlık, Eleştirel ve Yaratıcı Düşünme	Trafik ve Güvenlik
	Ada yöneticilerinin doğal afetler karşısında halkı korumak için aldıkları önlemleri farklı açılardan değerlendirir.	Söz konusu dönemlerde devletin halkı korumak için aldığı önlemler açıklanır ve sosyal, ahlaki ve ekonomik açıdan değerlendirilir.			

f. Salgın Hastalıklar-Sağlık Teşkilatı	Kıbrıs'ta yaşanan salgın hastalıkların toplumsal sonuçlarını ve sağlık teşkilatının önemini birbirleriyle ilişkilendirir.	Sıtma, cüzzam, veba, humma, kolera gibi salgın hastalıklar açıklanır. Adada yapılan ameliyatlarda üzerinde durulur.	Anofel, Sıtma, Cüzzam, Veba, humma, Kolera, bataklik, karantina, tecrit, salgın	Okuryazarlık, , Eleştirel ve Yaratıcı Düşünme	Trafik ve Güvenlik
2. Ekonomik Hayat					
a. Esnaf Teşkilatı	Kıbrıs'ta Osmanlı dönemindeki meslekler ile günümüzdeki mesleklerin değişimini, örgütlenmesini ve kültürel etkisini açıklar.	Osmanlı dönemindeki çangar, karcı, haffaf, nalbant, debbâğ, ekmeççi vb. meslekler üzerinde durulur.	Esnaf, lonca, debbâğ, haffaf, çangar, tezgâh, dokuma, bedesten	Okuryazarlık,	Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık, Ekonomik Katılım
b. Ziraat (Tarım)	16. yüzyılda tarım, hayvancılık ve ticaret konusunu açıklar.	Tarım alanları, üretilen ürünler, kullanılan hayvanlar ve aletler üzerinde durulur.	Konsolos, müstemem, ahidname, saban	Okuryazarlık, Eleştirel Düşünme	Ekonomik katılım
c. Hayvancılık	.	Hayvancılığın ekonomideki oranı vb. Açıklanır.			
d. Ticaret	Deniz ticaretinin Kıbrıs ve Osmanlı ekonomisi üzerindeki etkilerini değerlendirir.	Adada yapılan iç ve dış ticaret ve ürünleri, bu ticaretin ekonomiye katkısı örneklerle açıklanır.			
3. Osmanlı Döneminde Adadaki Mimari Yapı	Osmanlı Devleti'nin adada kendisinden önce var olan eserlere yaptığı etki ile kendine özgü oluşturduğu mimari yapıları ayırt eder. Adadaki mimari eserlerin korunması konusunda sorumluluk üstlenir.	Adadaki mimari eserler üzerinde durulur.	Katedral, hamam, cami, şapel, han, su kemeri	Okuryazarlık	Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık Ekonomik Katılım

Ünite 4: Kıbrıs'ta Büyük Britanya İmparatorluğu (1878-1914)	Öğrenme Çıktıları	Açıklamalar	Temel Kavramlar	Beceriler	Ara Disiplinler
1. 19. yy'de Dünya ve Osmanlı	19. yüzyılda Osmanlı, Britanya ve Dünya'daki büyük devletlerin siyasi ve ekonomik durumlarının Akdeniz ile Kıbrıs'a olan etkilerini analiz eder.	19. yüzyılda dünyada söz sahibi olan devletlerin isimleri verilir. Büyük Britanya'nın bu dönemde en büyük sömürge imparatorluğu olduğuna vurgu yapılarak Doğu Akdeniz'in Uzakdoğu ticaret yollarında ne kadar önemli olduğu açıklanır. Kıbrıs'ın bu konudaki durumu vurgulanır.	Sömürgecilik, İmparatorluk, emperyalizm, hammadde, milliyetçilik, üs, koloni, uzak doğu, üzerinde, Büyük Britanya, Yakın Doğu, kongre	Okuryazarlık (Görsel Materyali Okuma), İşbirliği, Tarihsel Kavram ve Düşünme, Eleştirel ve Yaratıcı Düşünme	
	Sömürgecilik kavramını ve etkilerini analiz eder.	Sömürgeciliğin tarihçesini özetleyen kronolojiler, animasyonlar vb. üzerinde durulur.			
2. Kıbrıs'ta Büyük Britanya	Büyük Britanya'nın Kıbrıs'ı alma sürecini Osmanlı Rus harbi ve sonrası dönemle ilişkilendirir.	Osmanlı Rus Harbi'nin nedenleri ve Osmanlı devletinin Kıbrıs'ı İngilizlere verme koşulları üzerinde durulur. Büyük Britanya'nın Kıbrıs'ı devralma nedenleri açıklanır. Devretme ile açıklamalar vurgulanır.	Berlin, Ayastefanos, harp, İslahat, 93 harbi, sultan	Okuryazarlık, Eleştirel ve Yaratıcı Düşünme, Girişimcilik	
	Büyük Britanya'nın sömürgelemleri ile ilişkileri açısından Kıbrıs'ın önemini açıklar.	İngiltere'nin sömürgelemleri açıklanırken Kıbrıs'ın Uzak Doğuda'ki sömürgelemlerine giden yolların üzerinde olduğuna değinilir.	Süveyş kanalı, Hint deniz yolu, Hindistan	Okuryazarlık, İşbirliği, Eleştirel ve Yaratıcı Düşünme	
	Büyük Britanya'nın Kıbrıs'ı almak istemesinin gerçek nedenleri açıklanır.	Büyük Britanya'nın siyasi çıkarları ile Kıbrıs'ın coğrafi konumu arasında neden sonuç ilişkisi kurar.	Doğu Akdeniz, konum	Okuryazarlık, İşbirliği, Eleştirel ve Yaratıcı Düşünme	

	Adalıların Britanya'nın adaya gelmesine verdiği tepkiyi analiz eder.	Kıbrıs adasında meydana gelen yönetim değişikliğine karşı Kıbrıs'ta yaşayanların bakış açısı açıklanır.	Megali idea, Enosis,	Okuryazarlık, işbirliği, Eleştirel ve Yaratıcı Düşünme	
3. İdari Düzen	Büyük Britanya'nın adada kurduğu idari düzeni kavrayarak Osmanlı dönemi ve günümüz ile karşılaştırır.	İngilizlerin adada uyguladığı böl ve yönet politikası verilir. Yöneticiler tanıtılır, anayasa ve meclislerin yapısı irdelenir. Osmanlı idaresi ile olan farklılıkları ortaya konulur. Günümüzle ilişki kurulur.	Kavanin, Yüksek Komiser, Paşa, Teşri ve icra, meclis, anayasa, Yasa, kaza,	Okuryazarlık, işbirliği, Eleştirel ve Yaratıcı Düşünme	

	Öğrenme Çıktıları	Açıklamalar	Temel Kavramlar	Beceriler	Ara Disiplinler
Ünite 5: 1. Dünya Savaşı ve Sonrasında Adadaki Britanya Egemenliği					
1. 1. Dünya Savaşı'nda Kıbrıs	1. Dünya Savaşı'nın neden ve sonuçlarını analiz eder. 1. Dünya Savaşı'nın Kıbrıs'a etkilerini sorgular.	1. Dünya Savaşı'nın genel nedenleri açıklanarak savaşa katılan ülkeler açıklanır. Osmanlı Devleti'nin 1. Dünya Savaşı'nda İngiltere'nin karşısında yer alması ile Kıbrıs'ın ilhakı arasında bağlantı kurulur. Adalıların İngiliz ordusuna asker yazılması ve savaşta yer alması. İngiltere'nin Osmanlı Devleti ile arasındaki anlaşmalara aykırı olarak adayı tek taraflı topraklarına kattığı açıklanır.	Katırcı, gönüllü, ilhak, dünya savaşı, hukuki, ittifak, itilaf, cephe	Okuryazarlık, Eleştirel Düşünme	
	1878 yılındaki devir antlaşması ile 1914 yılında adanın İngiltere tarafından ilhakı arasındaki farkı ayırt eder.				

2. Millî Kongre (Meclis-i Millî)	Paris Barış Konferansı'nın toplanma gerekçeleri ortaya konarak Meclis-i Millî'nin (Millî Kongre) Kıbrıs Türk toplumundaki yerini ve önemini tartışır.	Millî Kongrenin toplanma gerekçeleri ve toplanan aydınların amaçları açıklanır.	Meclis, millî, kongre, konferans, delege, müftü	Okuryazarlık, Eleştirel Düşünme, Araştırma	Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık
3. Anadolu'daki Türk Kurtuluş Savaşı'nın Kıbrıs'a Yansımaları	Türk Kurtuluş Savaşı'nın Kıbrıs'a yansımalarını analiz eder.	Kıbrıs Türklerinin Kurtuluş Savaşı'na desteklemelerindeki amaç, şekil ve yöntem açıklanır. Rumların ve İngilizlerin Kurtuluş Savaşı'na bakış açılarına da değinilir.	Müsamere, iane, cemiyet,	Okuryazarlık, Eleştirel Düşünme, Araştırma, İşbirliği	Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık, Ekonomik Katılım
4. Toplumsal Hayat	İngiliz idaresinde yaşanan toplumsal hayatın özelliklerini kavrayarak Osmanlı dönemi ile olan farklılıklarını karşılaştırır.	İlk Türkçe gazetelerin ortaya çıkışı, trenin adaya gelişi, sinemanın adaya gelişi, eğitim sisteminde yapılan değişiklikler, gibi sosyal yaşamı etkileyen konular açıklanır.	Gazete, sinema, tiyatro	Eleştirel Düşünme	

Ünite 6: Lozan Barış Antlaşması Sonrası Kıbrıs	Öğrenme Çıktıları	Açıklamalar	Temel Kavramlar	Beceriler	Ara Disiplinler
1. Lozan ve Kıbrıs	Lozan Barış Antlaşması'nda Kıbrıs'la ilgili alınan kararların Kıbrıs'ın geleceğine olan etkisini analiz eder.	Lozan Barış antlaşmasında Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin adadan vazgeçmesinin nedenlerini açıklar. Lozan'ın Kıbrıs'la ilgili 16, 20 ve 21 maddeleri açıklanır.	Hakk-ı hıyar	Eleştirel ve Yaratıcı Düşünme, Araştırma, Okuryazarlık	
	Adadaki yönetim değişikliğinin nedenlerini sorgular.	1925 öncesi yönetim ile sonrası yönetimi karşılaştırılır. Siyasi, ekonomik, sosyal farklılıklar vurgulanır.	Taç kolonisi	Eleştirel Düşünme	
2. Taç Kolonisi	Taç kolonisindeki idari düzenin özelliklerini önceki idare ile kıyaslar.				
3. II. Milli Kongre	Atatürk Devrimlerinin Kıbrıs'ta Türk kimliğinin öne çıkmasının etkisine değinir ve Milli Kongre ve kararları ile bağlantı kurar.	Enosis'e karşı çıkılması, evkaf ve okulların Kıbrıslı Türklere devredilmesi, müftülük makamının seçimi, mahkemelerin düzenlenmesi vb konular açıklanır.	Milli Kongre, müftü, Enosis, evkaf, vakıf	Okuryazarlık, Eleştirel Düşünce	Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık
	Milli Kongre'nin Kıbrıslı Türklere açısından önemini irdeler.				

4. İngilizlere Karşı Adada Oluşan Tepkiler	İngiliz idaresine karşı adadaki Türk ve Rum toplumlarının tepkilerini nedenleriyle birlikte analiz eder.	1931 isyanı, vali konağı, basın, sansür, yasak	Okuryazarlık, Eleştirel Düşünme, Araştırma	Trafik ve Güvenlik
	İngiliz idaresine karşı adadaki Türk ve Rum toplumlarının tepkilerini insani ve sosyal açıdan değerlendirir.			
5. Toplumsal Hayat	1931 isyanı ve sonrasındaki sosyal hayatı araştırır.	Baskı	Okuryazarlık, Eleştirel Düşünme, Araştırma	Trafik ve Güvenlik

8. Sınıf

Ünite 1: II. Dünya Savaşı ve Kıbrıs (1939-1945)	Öğrenme Çıktıları	Açıklamalar	Temel Kavramlar	Beceriler	Ara Disiplinler
1. II. Dünya Savaşı Öncesinde Dünyadaki Genel Durum	İki büyük savaş arasında Dünya siyasetinde meydana gelen gelişmeleri açıklar. I. Dünya Savaşı sonunda yenen ve yenilen devletlerin durumlarını analiz eder.	1929 Ekonomik bunalımının etkilerine değinilir. Almanya, İtalya ve Japonya'nın durumları irdelenir.	Dünya savaşı, Totaliter Rejim, Ekonomik Kriz	Okuryazarlık, Eleştirel Düşünce	
2. II. Dünya Savaşı'nın Nedenleri, Evreleri ve Sonu	I. Dünya Savaşı sonunda ortaya çıkan rejimleri ekonomik, sosyal ve uluslararası özellikleriyle tanımlar. II. Dünya Savaşı'nın çıkış nedenlerini farklı ideolojiler ile ilişkilendirir. II. Dünya Savaşı'nın başlaması ve savaşın sürecini kronolojik olarak açıklar.	II. Dünya Savaşı öncesi dünyadaki ideolojilerin (Komünizm, Sosyalizm, Nazizm vb) durumları incelenir. Bunların dünya savaşına etkileri belirtilir. 1939'da Almanya'nın Polonya'ya saldırması açıklanır, II. Dünya Savaşı'nı belirleyen askeri süreçler açıklanır, savaşın nasıl sona erdiği belirtilir.	Faşizm, Sosyalizm, Komünizm, Milliyetçilik, Irkçılık, Nazizm, Atom Bombası, Bloklaşma	Okuryazarlık, Araştırma	Trafik ve Güvenlik Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık

<p>3. II. Dünya Savaşı'nın Kıbrıs'a Etkisi</p>	<p>II. Dünya Savaşı'nda Kıbrıs'ın İngiltere için önemini açıklar.</p>	<p>II. Dünya Savaşı'nda İngiltere'nin Kıbrıs'a, ada insanına biçtiği rol ve savaş sırasında ekonomik tedbirler altında koyduğu yasaklara değinilir.</p>	<p>Paralı asker, Kıbrıs alayı, Madalya, Karne, Katırcılar, Cephe, cephe gerisi, toplama kampı, savaş emirnamesi</p>	<p>Okuryazarlık, Problem Çözme, Eleştirel Düşünme</p>	<p>Trafik ve Güvenlik Ekonomik Katılım</p>
	<p>II. Dünya savaşına katılan Kıbrıslıların katılım nedenleriyle savaş sonrasında yaşananları karşılaştırır Kıbrıslıların bu savaşa katılmalarını farklı açılardan değerlendirir.</p>	<p>Türk ve Rumların savaşa paralı asker olarak katılma nedenleri, hangi cephelerde buldukları, görevleri ve Kıbrıs'a döndükten sonraki durumlarına dikkat çekilir.</p>	<p>Mevzi, cephe, siper</p>		
<p>4. Kıbrıs'ta Siyasi Örgütlenmeler</p>	<p>Savaş yıllarında İngiltere'nin Kıbrıs'ta yaşayanlara siyasi haklar verme sebeplerini analiz eder.</p>	<p>Savaş ortamı İngilizleri adada yaşayanlara hangi hakları vermeye zorlamıştır. Kıbrıslıların bu hakları nasıl kullandığı irdelenir</p>	<p>Enosis, Sendika, parti, federasyon, grev, işçi sınıfı, sermaye, mücadele</p>	<p>Okuryazarlık, Eleştirel Düşünme</p>	<p>Ekonomik Katılım Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık</p>
	<p>Savaş yıllarında İngiltere'nin Kıbrıslılara verdiği siyasi hakların topluma etkilerini tartışır.</p>	<p>Kıbrıslıların bu savaşa katılmalarını farklı açılardan değerlendirir.</p>	<p>Kıbrıslıların bu savaşa katılmalarını farklı açılardan değerlendirir.</p>		
	<p>II. Dünya Savaşı yıllarında Kıbrıslı Türk ve Rumların örgütlerinin özellik ve faaliyetlerini örnek olaylardan yola çıkarak analiz eder.</p>	<p>Kıbrıslı Türk ve Rumların kurduğu örgütlerin isimleri, kurucuları, kuruluş amaçları ve faaliyetleri verilir. Bu örgütlerin kendi içerisindeki farklılıkları ve benzerliklerine değinilir.</p>			

	II. Dünya Savaşı yıllarında kurulan Türk ve Rum örgütlerinin amaçlarını insani ve sosyal açılarından değerlendirir.	Örnek olaylar verilerek insanların motivasyon kaynakları hakkında öğrencilerin empati kurmaları sağlanır.		
5. II. Dünya Savaşı Yıllarında Adada Toplumsal Hayat	II. Dünya Savaşı'nın adadaki toplumsal hayata etkilerini araştırır.	II. Dünya Savaşı sırasında adadaki yoksulluk, yokluk yılları ve bu yıllarda insanların zor şartlarda yaşadıklarına değinilir. Kişiler, aileler, gruplar, meslek gruplarına ilişkin örnek olaylar içeren gazete haberleri vb incelenir.	Basın yayın, Sansür, propaganda	Okuryazarlık, Eleştirel Düşünme
	Savaş ekonomisiyle toplumsal yaşam arasında bağ kurar.			Trafik ve Güvenlik
	Ekonominin toplumu nasıl şekillendirdiğine dair çıkarımda bulunur.			Ekonomik Katılım

Ünite 2: 1945-1960 Dönemi	Öğrenme Çıktıları	Açıklamalar	Temel Kavramlar	Beceriler	Ara Disiplinler
1. Dünyadaki Gelişmeler	II. Dünya Savaşı'ndan sonra oluşan Yeni Dünya düzeninde siyasi ve ekonomik gelişmeleri Kıbrıs'a etkileriyle birlikte açıklar.	II. Dünya Savaşı'ndan önce Dünya politikasında lider konumda olan İngiltere'nin artık eski etkisini kaybettiği vurgulanır. II. Dünya Savaşı'ndan sonra yerini ABD ve SSCB'nin bulunduğu iki kutuplu bir dünya düzeninin aldığı açıklanır. Savaş sonrasında ortaya çıkan BM, NATO, Varşova Paktı gibi kuruluşlar vurgulanır. II. Dünya Savaşı sonrasında ortaya çıkan bloklaşmayla ilgili oluşumların	Yeni Dünya Düzeni, BM, Blok, Pakt, Kutupluluk, Bağlantısızlar, Soğuk Savaş, NATO, Varşova	Okuryazarlık, Problem Çözme, Eleştirel Düşünme	Trafik ve Güvenlik Ekonomik Katılım
		Sömürge, tam bağımsızlar			

			Kıbrıs'a etkileri açıklanır. Ayrıca İngiltere'nin sömürgelerindeki Milliyetçilik hareketlerinin Kıbrıs'a yansımalarına değinilir.	Demirperde		
2. Rumların Siyasi Faaliyetlerini Yoğunlaştırması ve Silahlanma						
a. 1950 Plebisiti	1950 Plebisiti'nin amacını ve yasallığını sorgular.	Plebisitin ne olduğu açıklanır. Amacı vurgulanarak Türklerin, Yunanlıların ve İngilizlerin verdiği tepkiler üzerinde durulur.	Selfdeterminasyon, Plebisit, halk oylaması, seçim, yasal, gayri yasal	Okuryazarlık, Problem Çözme, Eleştirel Düşünme	Trafik ve Güvenlik	
b. Kıbrıs BM Gündeminde	Kıbrıs meselesinin bir sorun olarak BM gündemine gelmesini ve uluslararası boyut kazanmasını tarafların bakış açılarıyla analiz eder.	Yunanistan'ın Kıbrıs sorununu BM gündemine taşıyıp Self-Determinasyon isteği ve bunun nedenleri açıklanır. Türkiye ve İngiltere'nin bu görüşe verdiği tepkileri ile BM'nin kararı üzerinde durulur.		Okuryazarlık, Problem Çözme, Eleştirel Düşünme	Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık	
c. EOKA'nın Kuruluşu ve Faaliyetleri	EOKA'nın uluslararası destekçilerinin amaçları ile kuruluşun Kıbrıs'taki faaliyetlerini ilişkilendirir.	EOKA'nın anlamı açıklanarak, oluşum aşamaları ve ilk faaliyetlerine değinilir.	Terör, yeraltı örgütü, tedhiş, yıldırma, gerilla, saldırı, vurkaç	Okuryazarlık, Problem Çözme, Eleştirel Düşünme		
3. Kıbrıs Sorununun Çözüm Denemeleri						

<p>a. 1955 Londra Konferansı</p>	<p>Kıbrıs sorunu görüşmek üzere İngiltere'nin Londra Konferansı'nı toplama gerekçeleri ve konferansa katılan ilgili tarafların görüşlerini tartışır/sorgular.</p>	<p>Türkiye ve Yunanistan İngiltere tarafından Kıbrıs konusunda taraf kabul edildiğine dikkat çekilir. Londra Konferansı'na katılan taraflar verilir, tarafların tezleri karşılaştırılarak adadaki iki toplum açısından olumlu ve olumsuz yanları vurgulanır.</p>	<p>Konferans Tez Statüko, ilhak</p>	<p>Okuryazarlık, Problem Çözme, Eleştirel Düşünme,</p>	
<p>b. Radcliffe Anayasası c. Mac Millan Planı d. Vali Foot Planı</p>	<p>Londra Konferansı'ndan sonra İngilizlerin sunduğu çözüm önerilerini Kıbrıs Türklüğünün çıkarları açısından analiz eder.</p> <p>Londra Konferansı'ndan sonra İngilizlerin sunduğu çözüm önerilerini, amaçlarını ve tarafların bu önerilere yaklaşımlarını açıklar.</p>	<p>İngilizlerin adadaki yeni düzen çabaları kapsamında oluşturdukları üç önerinin içerikleri ve birbirleriyle olan farklılıklarına denilir. Tarafların bu önerilere bakış açıları vurgulanır.</p>	<p>Anayasa, Plan, Tasarı, özerklik</p>	<p>Okuryazarlık, Problem Çözme, Eleştirel Düşünme</p>	
<p>e. NATO'da Kıbrıs Sorunu</p>	<p>NATO'nun Kıbrıs üzerindeki çıkarlarını sorgular, NATO'nun Kıbrıs'taki sorunlu yıllardaki sürece olan etkisini analiz eder.</p>	<p>Soğuk savaş süreci içerisinde ABD'nin Kıbrıs'a bakışı analiz edilerek NATO üyesi ülkeler olan İngiltere, Türkiye ve Yunanistan'ın konuyla ilgili rolleri açıklanır.</p>	<p>Rol</p>	<p>Okuryazarlık, Problem Çözme, Eleştirel Düşünme</p>	<p>Trafik ve Güvenlik</p>
<p>4. Evkafın Kıbrıslı Türklere Devri</p>	<p>Evkafın Kıbrıs Türk halkı için önemini ve Kıbrıslı Türklere devri için verilen mücadeleyi kavrar.</p> <p>Evkafın günümüze olan yansımalarını değerlendirir.</p>	<p>Tarihi süreç içerisindeki evkafın Kıbrıslı Türklere yaşamındaki önemi vurgulanır. Evkafın İngiliz yönetimindeki duruma yer verilerek 1956'ya kadar Dr. Fazıl Küçük Önderliğindeki hak mücadelesi anlatılır ve günümüzdeki varlığına değinilir.</p>	<p>Vakıf, Evkaf, kültür mirası, ibadet</p>	<p>Okuryazarlık, Problem Çözme, Eleştirel Düşünme Tarihi kavrama, Değişim ve Sürekliliği Algılama</p>	<p>Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık</p>

	Evkafın korunması ile ilgili sorumluluk projeleri geliştirebilir.					
5. Taksim Tezi ve 27-28 Ocak 1958 Olayları	Kıbrıs Türk Mücadele Tarihi'ndeki taksim tezini ve 27-28 Ocak olaylarının bağlantısını yorumlar.	Taksim tezinin ortaya çıkışı ve Kıbrıslı Türkler tarafından sahiplenmesi ve bu bağlamda yapılan 27-28 Ocak mitingleri anlatılarak mitinglerde çıkan olayların Türkler ve İngilizler arasında ilk ciddi gerginlik olduğu vurgulanır.	Taksim, Taraf, Miting, Mücadele, Dayanışma, Olay, isyan	Okuryazarlık, Problem Çözme, Eleştirel Düşünme	Trafik ve Güvenlik	
6. Kıbrıslı Türklerin Örgütlenmeleri ve TMT	Kıbrıslı Türklerin askeri örgütlenmelerinin insani gereksinimlerini analiz eder.	EOKA'ya karşı kurulan Volkan, Karaçete, 9 Eylül'ün ilk askeri örgütlenmeler olduğu açıklanır.	Örgüt, 9 Eylül, Volkan, Karaçete, Bereket, Mukavemet	Okuryazarlık, Problem Çözme, Eleştirel Düşünme	Trafik ve Güvenlik	
	Kıbrıslı Türklerin kurduğu ilk askeri örgütlenmelerin TMT'ye olan etkileri ile TMT'nin oluşumundaki zorlukları kavrar.	TMT'nin kuruluş amaçları, kurucuları, Türkiye ile olan ilişkisi üzerinde durulur. TMT'nin örgüt yapısı verilir.	Bayraktar, Sancaktar, bozkurt	Tarihsel analiz ve Yorumlama, Tarihsel kavrama		
7. Toplumsal Yaşam	II. Dünya Savaşı sonrasında yaşanan değişimin sosyal ve kültürel hayata etkileri değerlendirilir.	Değişen dünya düzeniyle birlikte, değişimin Kıbrıs'taki toplumsal yaşama etkileri sıralanır.		Okuryazarlık, Problem Çözme, Eleştirel Düşünme	Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık	

Ünite 3: Kıbrıs Cumhuriyeti'ni Süreç (1959-63)	Öğrenme Çıktıları	Açıklamalar	Temel Kavramlar	Beceriler	Ara Disiplinler
1. İngiltere'nin Adanın Yönetiminden Çekilmesi	Dünyada ve İngiliz kolonilerinde meydana gelen gelişmeler ışığında İngilizlerin ada yönetimini Kıbrıs'ta yaşayanlara bırakma gerekçelerini irdeler.	II. Dünya Savaşı'ndan sonra iki kutupluluğun ve İngiliz kolonilerindeki milliyetçilik düşüncesiyle bağımsızlık hareketlerinin Kıbrıs'a etkileri incelenir. Bu etkilerin İngiltere'yi ada yönetiminde arayışa sevk etmesi açıklanır.	Koloni, Sömürge, Politika, Soğuk Savaş Doğu Akdeniz, bölge	Okuryazarlık, Problem Çözme, Eleştirel Düşünme	
	İngiltere'nin ada yönetimini devrederken bölgedeki çıkarlarını irdeler.	İngiltere'nin ada yönetimini devrederken Doğu Akdeniz'deki siyasi ve ekonomik çıkarları vurgulanır.	Enosis ve Taksim tezlerinin İngilizlerin adadan geri çekilmesine yaptığı etkiler belirtilir.		
2. Kıbrıs Cumhuriyeti'nin Kuruluş Antlaşmaları	Zürih ve Londra Antlaşmalarının imzalandığı koşulları açıklar.	Zürih ve Londra Antlaşmalarının imzalandığı siyasi koşullar açıklanır. Hangi ülkelerin etkisiyle antlaşmaların imzalandığı belirtilir.	Antlaşma, Cemaat, Veto, Garanti, Meclis, Cemaat Meclisi, Üs, ittifak	Okuryazarlık, Problem Çözme, Eleştirel Düşünme	
	Zürih ve Londra Antlaşmalarının ada halklarının iradelerini ne ölçüde yansıttığını dönemin basınından örneklerle tartışır.	Antlaşmaların yapıma nedenleri belirtilir. Devletlerin kimler olduğu ve sahip oldukları haklar verilir. İngilizlere verilen üstler ile garanti antlaşmasının 5 maddesi vurgulanır.			

<p>3. Kıbrıs Cumhuriyeti'nin Yapısı</p>	<p>Kıbrıs Cumhuriyeti'nin kurumlarını temsil yeti açısından değerlendirir.</p>	<p>Kıbrıs Cumhuriyeti Anayasası'na göre oluşturulan ordu, polis, meclis, bakanlıklar, belediye ve benzer kurumlara dikkat çekilir. Bu kurumların Türklere ve Rumlar arasındaki temsil yet oranları vurgulanır.</p>	<p>Muavin, veto</p>	<p>Okuryazarlık, Problem Çözme, Eleştirel Düşünme, İşbirliği</p>
<p>4. Cumhuriyetin İlanı ve Yeni Devlete Bakış Açılımları</p>	<p>Kıbrıs Cumhuriyeti'nin kuruluşuyla ilgili içte ve dışta taraflarca yapılan değerlendirmeleri karşılaştırır.</p>	<p>Türk, Yunan, İngiltere ABD, SSCB ve benzeri ülkelerin yanı sıra NATO ve Varşova Paktı, Bağılantısızlar hareketinin yeni kurulan Kıbrıs Cumhuriyeti hakkında yaptıkları değerlendirmelerine vurgu yapılır</p>	<p>Okuryazarlık, Eleştirel Düşünme, İşbirliği</p>	<p>Okuryazarlık, Problem Çözme, Eleştirel Düşünme, İşbirliği</p>
<p>5. Cumhuriyetin İlk Yılları</p>	<p>Cumhuriyetin kurumlarını, anayasanın taraflara verdiği hakları ve bu hakları tarafların nasıl kullandığını analiz eder.</p>	<p>Temsilciler ve Cemaat Meclisi ve bu meclislerdeki Kıbrıslı Türk ve Rumların hakları ve kullanım biçimleri açıklanır. Cumhuriyetin BM, İngiliz Uluslar Topluluğu ve benzeri kurumlara üyeliği vurgulanır.</p>	<p>Temsilciler Meclisi, Cemaat Meclisi, BM</p>	<p>Okuryazarlık, Problem Çözme, Eleştirel Düşünme</p>
<p>6. Toplumsal Hayat</p>	<p>Kıbrıs Cumhuriyeti'nin kuruluşunun Kıbrıs'ta yaşayanların sosyo-kültürel hayatlarına etkilerini tartışır.</p>	<p>Kıbrıs Cumhuriyeti'nin adallara getirdiği yenilikler açıklanır.</p>	<p>Okuryazarlık, Problem Çözme, Eleştirel Düşünme, İşbirliği</p>	<p>Okuryazarlık, Problem Çözme, Eleştirel Düşünme, İşbirliği</p>

Ünite 4: Ortaklık Cumhuriyetinin Sorunlu Yılları 1963- 67 Dönemi	Öğrenme Çıktıları	Açıklamalar	Temel Kavramlar	Beceriler	Ara Disiplinler
1. Toplumlararası Sorunların Sebepleri	Ortaklık Cumhuriyeti'nin işleyişinde meydana gelen sorunlara iki tarafın verdiği tepkileri irdeler.	Anayasa, ordu, kamuda temsil yet, vergi ve belediyeler sorunları üzerinde durulur. Kıbrıslı Türklerin ve Rumların bakış açıları vurgulanır.	Anayasa, kamu, belediye, cumhuriyet, ortaklık, veto	Okuryazarlık, Problem Çözme, Eleştirel Düşünme	Trafik ve Güvenlik
2. Akritas Planı	Akritas Planı'nın ortaya çıkışını araştırır, Bu planın etkilerini tartışır.	Akritas Planı'nın dayandığı temeller, bu planı hazırlayanlar, hazırlayanların özellikleri vurgulanır. Bu planın toplumlara etkilerine değinilir	Akritas, kod adı, parola		
3. Toplumlararası Çatışmaların Başlaması	Toplumlar arası çatışmaların başlaması ve yayılmasını ve yaşanan zorlukları gösteren örnek olayları inceler.	21 Aralıkta Lefkoşa'da başlayan çatışmaların tüm adaya yayılması verilir. Önemli olaylar üzerinde durulur. Türkiye'nin ve dünyanın olaylara verdikleri tepkiler ele alınır.	Noel, 21 Aralık, barbarlık, şehit, gazi, ateşkes, göç göçmenlik, Kızılay		
4. Birleşmiş Milletler Barış Gücü Adaya Gelişi	Birleşmiş Milletler Barış Gücü'nün adaya geliş amacını farklı ağırlardan değerlendirir.	BM nin adaya gelme gerekçeleri ile Yeşil Hat deyiminin kapsamına değinilir.	Yeşil Hat, BM, Barış Gücü, Güvenlik Konseyi		
5. Johnson Mektubu	Birleşmiş Milletlerin adaya gelmesinin etkilerini yorumlar	BM adada aldığı kararlar ve yetkiler vurgulanır			
	Johnson Mektubu'nu içeriğini ve Türkiye dış siyasetine etkilerini analiz eder.	Johnson Mektubu incelenir ve Türkiye dış siyasetine etkileri yıllara göre vurgulanır.	ABD, dış siyaset, Sovyetler Birliği, Varşova Paktı, NATO		
6. 1964 Olayları, Erenköy ve Üniversiteli Gençler	BM'ye rağmen 1964 çatışmalarının devam etmesinin nedenlerini ve BM'nin barış ile ilgili tutumunu tartışır.	BM nin adadaki varlığına rağmen 1964'te Baf, Limasol, Erenköy, Ayvasıl ve benzer yerlerde başlayan ve devam eden çatışmalara değinilir. BM kuruluş amaçları doğrultusunda hareket edip etmedikleri vurgulanır.	Erenköy, Bereketçiler, Mansura, Dillirga, hava harekâtı, müdahale, Cengiz Topel		

	Erenköy çatışmalarının öneminin ve bu çatışmalarda üniversitelerinin katkılarının farkına varır.	Erenköy coğrafi konumuna, Türkiye ile Erenköy arasındaki bağlantıya ve bereketçilere değinilir. Kıbrıs Türkleri ve Rumları açısından önemi vurgulanır. Türkiye’de okuyan öğrencilerin mücadele için Erenköy’e çıkmaları üzerinde durulur.		
	Üniversiteli gençlerin Erenköy’de verdiği mücadelenin toplumsal ve psikolojik etkilerini kavrar.	Üniversite öğrencilerinin çatışmalardaki ruh halleri ile bu halin toplumsal ve psikolojik yansımaları irdelenir.		
7. Kıbrıslı Türklerin İktisadi Abluka Yılları	Abluka yıllarında Kıbrıslı Türklerin yaşadığı siyasi, ekonomik, toplumsal zorlukları araştırır.	Kanton bölgeler, barikatlar, günlük yaşam, sağlık, eğitim ve yasaklı maddeler üzerinde durulur. Abluka yıllarının Kıbrıslı Türkler üzerindeki sosyal ve psikolojik yansımalarına değinilir.	Kuşatma, ambargo, kanton, getto, harçlık, mücahit	
8. Kıbrıslı Türklerin Sosyal, Kültürel ve Ekonomik Hayatı	Kıbrıslı Türklerin kanton yaşamlarının sosyal ve ekonomik hayatlarına olan etkilerini araştırır.	Kantonlarda yaşam sosyal ve ekonomik zorluklar vurgulanır. Herkesin mücahit olması eşit ücret alması, eğitimdeki aksaklıklar sinemaların kurulması, spor ve müzik gibi konulara değinilir.	Sancak radyoları,	

Ünite 5: Geçici Kıbrıs Türk Yönetimi’nden Barış Harekâtına (1967-1974)	Öğrenme Çıktıları	Açıklamalar	Temel Kavramlar	Beceriler	Ara Disiplinler
1. 1963 Sonrası Kıbrıslı Türklerin Siyasi Örgütlenmeleri (Yönetim)	1963 olayları sonrası Kıbrıslı Türklerin siyasi örgütlenmelerini analiz eder.	Genel Komite, Geçici Kıbrıs Türk Yönetimi, Kıbrıs Türk yönetimlerinin özellikleri vurgulanır.	Komite, yönetim,	Okuryazarlık, Problem Çözme,	Trafik ve Güvenlik
2. Geçitkale-Boğaziçi Olayları	Kıbrıslı Rumların Geçitkale ve Boğaziçi Türk köylerine düzenlediği	Geçitkale ve Boğaziçi bölgesinin önemi verilir. Bölgedeki	Ültimatom, nota,	Eleştirel Düşünme	

	saldırıların nedenlerini irdeler .	çarpışmalara değinilir. Ütimateom karalarına dikkat çekilir			
3. Toplumlararası Görüşmelerin Başlaması	Toplumlararası görüşmelerin başlamasını etkileyen olayları ve görüşmelerde tarafların tutumu, görüşmelere etkileri, görüşmelerin sonuçlarını yorumlar.	Görüşmelere Geçitkale Boğaziçi çatışmalarının etkileri ortaya konur, görüşmelerde tarafların tezleri açıklanarak sonuçlara etkilerine değinilir .	Beyrut, toplumlararası, toplumsal	Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık	
4. Kıbrıslı Türklerin Sosyal, Kültürel ve Ekonomik Hayatı	Bariş Harekâtı öncesi ada Türklerinin sosyal ve kültürel yaşamındaki değişmeler ve yaşadıkları zorluklar hakkında çıkarımda bulunur.	Bariş öncesi Kıbrıslı Türklerin mücadeleleri, çatışmalar, barikatlar arasındaki yaşam, yaşadıkları ekonomik ve toplumsal zorluklar üzerinde durulur.	Barikat,	Ekonomik Katılım, Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık	

Ünite 6: Cunta Darbesi ve Bariş Harekâtı (1974-1983)	Öğrenme Çıktıları	Açıklamalar	Temel Kavramlar	Beceriler	Ara Disiplinler
1. 15 Temmuz Darbesi ve Sonuçları	15 Temmuz darbesinin neden ve sonuçlarını irdeleyerek Kıbrıslı Türkler ve Kıbrıslı Rumlara etkilerini tartışır.	Yunan cuntası (Grivas-Samson) ve Makaryos'un enosis konusundaki görüş farklılıkları üzerinde durulur. Cuntanın yaptığı darbeye ve sonuçlarına değinilir.	Darbe, cunta, enosis	Okuyazarlık, Problem Çözme, Eleştirel Düşünme	Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık, Trafik ve güvenlik
2. Türkiye Cumhuriyeti'nin Müdahalesi ve I. Bariş Harekâtı	I. Bariş Harekâtı ile Cunta darbesi arasında bağlantı kurar. Birinci Bariş Harekâtı'nın içte ve dıştaki sonuçlarını farklı bakış açılarıyla değerlendirebilir.	Darbeden sonra Türkiye'nin soruna Barişçil çözüm için garantör devletlerle yaptığı görüşmeler ele alınır. Garantör devletlerin tutumlarına değinilir. 1.Harekâtta Türk askerinin adada bulunduğu sınırlar verilir. Harekâtın yansımaları üzerinde durulur.	Bariş Harekâtı, garantör devletler, sınır, çıkarma,		
3. Cenevre	Cenevre görüşmelerine katılan devletleri ve devletlerin	Görüşmelere katılan devletler isimleri ve görüşleri verilir. I. ve II.	Cenevre, konferans,		

Görüşmeleri	isteklerinin farklı bakış açılarının sonucu olduğunu fark eder.	görüşmelerdeki farklılıklar ortaya konulur. Görüşmelerin sonuçları belirtilir.	gözlemci, görüşmeci	
4. II. Barış Harekâtı ve Sonuçları	II. Barış Harekâtı'nın nedenlerini araştırır, Barış Harekâtından sonraki değişiklikleri ve sonuçları tartışır. 1. ve 2. Barış Harekâtı ile ilgili doküman, tarihi mekân, görsel ve yazılı verileri analiz eder.	II. Barış Harekâtı'nın başlaması Murat ağa, Sandallar Atlılar katliamları üzerinde durulur. Harekâtla değişen sınırlar verilir. Harekât sonrasında günümüze etkileri verilir. 1. ve 2. Barış Harekâtı ile ilgili savaşın geçtiği mekânlara ve kullanılan araç gereç ile silahlara değinilir görsel ve yazılı malzemelere dikkat çekilir.	Katliam, soykırım, mezar	
5. 1974 Barış Harekâtı'na Dünyanın Bakışı	1974 Barış Harekâtı ile Kıbrıs'ın dünya gündemindeki yeri analiz edilir.	1974 Barış Harekâtı ile ilgili olarak ABD, Sovyetler Birliği İngiltere gibi devletlerin tepkileri gerekçeleriyle birlikte ele alınır.	Barış Harekâtı	
6. Kıbrıs'ta Kayıplar Sorunu	Kayıplar konusunun savaşların toplumsal ve psikolojik sonucu olduğunu fark eder. Kayıplar konusunda sözlü tarih ve yerel tarih araştırmaları yapar.	Kayıplar komitesinden bahsedilir. Yakınlarını kaybeden insanların psikolojik durumları belirtilir. Günümüzde kayıpların bulunması için yapılan çalışmalara dikkat çekilir.	Komite	
7. Otonom Kıbrıs Türk Yönetimi'nin Kuruluşu	Otonom Kıbrıs Türk Yönetimi'nin kuruluş amaçlarını, kuruluştaki etkin kişi ve güçlerin Kıbrıs tarihine etkilerini analiz eder.	Otonom Kıbrıs Türk Yönetimi'nin özellikleri ve kurucu kişileri verilir.	Otonom	
8. Kıbrıs Türk Federe Devleti Kuruluşu ve Sonrası	Kıbrıslı Türklerin kurduğu ilk devlet olan KTFD'nin kuruluş amaçlarını ve yeni kurulan devlete içte ve dışta oluşan tepkileri değerlendirir. KTFD'nin kuruluşu ile Kıbrıs	Federasyonun ne olduğu açıklanarak KTFD iki bölge devlet olduğuna dikkat çekilir. İçte ve dışta bu devlete bakış açıları vurgulanır.	Federasyon, konfederasyon, anayasa, kurucu meclis	

	Türklerin siyasi sosyal ve ekonomik durumunu değerlendirebilir.	bakanlıkların oluşturulması, seçimlerin yapılması anayasanın hazırlanması, iktisadi yapılanma ve üretimdeki faaliyetlere dikkat çekilir.		
9. Adada Barış Girişimleri ve Toplumlararası Görüşmelerin Yeniden Başlaması	KTFD nin kuruluşundan sonra adada başlayan barış görüşmelerini daha önce yapılan görüşmelerle bağlantılı olarak değerlendirir.	Nüfus mübadelesi, 1977-1979 görüşmelerinden ve alınan kararların bağlayıcılığından bahsedilir.	Mübadele, doruk, zirve	

Ünite 7: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Dönemi (1983'ten Günümüze)				
1. KKTC'nin ilanı ve yansımaları	KKTC'nin ilanının gerekçesini, yansımalarını ve dünya ülkelerinin tepkilerini irdeler.	KKTC ilanından önceki BM kararı ve KKTC'nin ilanının gerekçeleri üzerinde durulur. KKTC ilanına BM Güvenlik Konseyi'nin aldığı karar ve bu kararın dünya devletleri üzerindeki etkilerine dikkat çekilir.	Güvenlik Konseyi, kurucu meclis, siyasi parti, hükümet, Konfederasyon	Okuryazarlık, Problem Çözme, Eleştirel Düşünme
2. KKTC'den Günümüze Siyasal Gelişmeler	KKTC'nin kuruluşundan günümüze kadar geçen süreçte iç ve dış siyasette dönüm noktaları olan olayları analiz eder.	KKTC Kurucu Meclisi ve Anayasası açıklanır. kuruluşun günümüze kadarki siyasi partiler ve hükümetler üzerinde durulur.	Fikirler dizisi, Avrupa Birliği, Annan Planı, sınır kapısı, miting, Adalet Divanı, Taşınmaz Mal Komisyonu,	Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık

			Gali fikirler Dizisi, Annan Planı, Avrupa Birliği Kıbrıs ilişkileri gibi siyasi önemli olaylara değinilir. Toplumlar arası görüşmelere dikkat çekilir.		
Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık, Ekonomik katılım		Narenciye, ambargo, izolasyon	Üniversiteler, turizm, tarımsal ürünler, kültürel faaliyetlere değinilir. KKTC'nin gelişmesinde engel teşkil eden ekonomik, siyasi ve sosyo-kültürel ambargolar üzerinde durulur.	KKTC'den günümüze sosyal ekonomik ve kültürel yaşamın ambargolarla doğrudan ilgisini fark eder.	3. KKTC'den Günümüze Sosyal, Ekonomik ve Kültürel Yaşam

